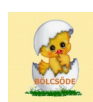

Óvodai Pedagógiai Program

TARTALOM

1. A Helyi Nevelési Program jogi keretét meghatározó dokumentumok

2. Az Intézmény adatai

2.1. Helyzetelemzés,

2.2. Tagintézmények speciális arculata

- 2.2.1. Székhely „Százszorszép” Óvoda
- 2.2.2. Hétpettyes Tagóvoda
- 2.2.3. Pitypang Tagóvoda
- 2.2.4. A tagintézmények belső kapcsolatrendszere

2.3. A helyi pedagógiai program módosításának indokai.

- 2.3.1 A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény és módosításai
- 2.3.2 Óvodai nevelés országos alapprogramja
- 2.3.3. Az Intézményi struktúra az Alapító Okirat szerint változott
- 2.3.4 Az intézmény által elnyert és megvalósított pályázatok
- 2.3.5. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény legújabb módosítása 2019. évi LXX. törvény.

3. Nevelés felfogásunk

3.1. Hitvallásunk

3.2. Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei

3.3. Gyermekkép

3.4. Óvodakép

- 3.4.1 Óvodai nevelésünk célkitűzése
- 3.4.2 Az óvodai nevelésünkben az alapelvek megvalósítása érdekében

4. Az óvodai nevelés feladatai

4.1. Általános feladatok

- 4.1.1. Az egészséges életmód kialakítása
- 4.1.2. Érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
- 4.1.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- 4.1.4. Művészeti, esztétikai nevelés
- 4.1.5. Etnikai kisebbség óvodai nevelése
- 4.1.6. Kistérségi logopédiai ellátás
- 4.1.7. A gyermek-és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

4.2. Speciális feladatok

- 4.2.1. A hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek
- 4.2.2. A differenciált fejlesztés, foglalkoztatás alkalmazása
- 4.2.3. Tehetséggondozást segítő pedagógiai tevékenységek
- 4.2.4. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása

5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.1. Személyi feltételek

- 5.1.1. Pedagóguskép
- 5.1.2. Humán erő gazdálkodás

5.2. Tárgyi feltételek

5.2.1. Tárgyi felszereltség, eszközjegyzék

5.3. Az óvodai nevelés megszervezése

6. Az óvodai élettevékenységi formái

6.1. Játék

6.2. Mese-vers

6.3. Ének-zene, énekes játék

6.4. Vizuális nevelés, rajzolás, mintázás, kézimunka

6.5. Mozgás

6.6. A külső világ tevékeny megismerése

6.7. Munka jellegű tevékenységek

6.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás

6.9. Hagyományok, ünnepek, jeles napok

7. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

7.1. Neveltségi szint mérése

7.1.1. Feltáró módszerek

7.2. Tudásszint mérése:

8. Kapcsolatrendszerünk

8.1. óvoda - család

8.2. óvoda - iskola

8.3. óvoda - fenntartó

8.4. óvoda - egészségügyi szervek

8.5. óvoda - Gyermekjóléti és Családsegítő Központ

8.6. óvoda - Pedagógiai Szakszolgálat

8.7. óvoda - Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet

8.8. óvoda - Közművelődési intézmények

8.9. óvoda - szakmai és civil szervezetek

9. Érvényességi rendelkezések

10. Legitimációs záradék

1. A helyi óvodai nevelés jogi és tartalmi kerete

Az Óvodai Pedagógiai Program jogi keretét meghatározó dokumentumok:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és módosításai

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról és módosításai

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 1993. III. tv. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról és módosításai
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelethez
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 227/1997.(XII.22.) Kormányrendelet a pedagógus- továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 1997. XXXI. tv a Gyermekvédelemről és a Gyámügyi Igazgatásról
- Helyi Esélyegyenlőségi Program és Intézkedési Terve Pásztó 2013.
- Százszorszépet százszor jól Helyi Nevelési Program 1998.
- Lépésről-lépésre Helyi Nevelési Program 1998.
- Helyi Nevelési Program Pásztó Városi Önkormányzat Óvodája 2004. 2010.
- 2018. szeptember 1-én lépett hatályba a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM- rendelet módosítása, amelynek 25.§-a az új elemként bevezetett óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást szabályozza.
- Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény legújabb módosítása, a 2019. évi LXX. törvény.

2. Az Intézmény adatai

Az intézmény elnevezése: Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde
Rövid nevén: Pásztó Óvodája

Az intézmény székhelye, címe: 3060 Pásztó, Madách utca 15.
Telefon/fax: 32/460-365
E-mail címe: pasztoovi@gmail.com

Az intézmény székhelyének elnevezése: Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde

A székhelyen kívül működő tagintézmények elnevezése, címe:

Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde Hétpettyes Tagóvodája
3060 Pásztó, Cserhát lakónegyed 22.
Telefon/fax: 32/460-349
E-mail címe: hetpettyes.paszto@gmail.com

Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde Pitypang Tagóvodája
3065 Hasznos, Vár út 61.
Telefon: 32/461-596
E-mail címe: hasznosiovi@freemail.hu

Az intézmény típusa: közös igazgatású köznevelési intézmény

A fenntartó neve és címe:

Pásztó Városi Önkormányzat Képviselő-testülete
3060 Pásztó, Kölcsey F. út 35.

Az Alapító Okirat száma: 2385-2/2018

Az óvoda jogállása

Az óvoda önálló jogi személy, az Alapító Okirat rendelkezése szerint, teljes jogkörrel rendelkező, részben önálló gazdálkodó költségvetési szerv. Gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv, gazdálkodási feladatait a Pásztói Polgármesteri hivatal látja el. Egyszemélyi felelős vezetője az óvodavezető, akit az alapító szerv nevez ki.

Az óvodai csoportok száma: 9

Az intézmény vezetője: Nagy Józsefné

A pedagógiai programot elfogadja a nevelőtestület és jóváhagyja az intézmény vezetője.

2.1 Helyzetelemzés

Intézményünk (három tagóvoda,) a város három különböző pontján, három épületben látja el az óvodás kisgyermek nevelését. Óvodáink jól szolgálják a városunk lakóinak köznevelési feladat-ellátási igényét, melynek körzete Pásztó közigazgatási területe.

Pásztón a lakótelep környezetében, két egymás melletti épületben alakította ki Pásztó Város Önkormányzata az óvoda épületeit. Óvodás gyermekeknek épülő Százszorszép Óvoda 1976. év óta látja el feladatát. A bölcsődés kisgyermeknek készült épületben, a Hétpettyes Óvoda 2000. év óta fogadja az óvodás kisgyermeket. Hasznoson a több kilométerre lévő városrészben valamennyi óvodáskorú kisgyermek ellátása helyben biztosított. A mátrakeresztesi városrészből iskolabusz szállítja a kisgyermeket a választott óvodába.

A túlszűfolt csoportlétszámok ellenére a pedagógiai munkánkban az egyéni bánásmód, az egyéni igényekre érzékenyebb nevelési gyakorlatot tartjuk fenn. 2019 szeptemberétől a Hétpettyes óvoda épületében kialakított bölcsődében 12 fő kisgyermek ellátását tudjuk biztosítani.

2.2 Tagóvodák speciális arculata

2.2.1 Százszorszép Óvoda

Helyzetkép

Százszorszép Óvodánk lakótelepi környezetben épült. Az 4 csoportos intézmény infrastruktúrája megújult, korszerű épületben várja a gyermekeket. Óvodánkban kerültek kialakításra az összevont óvoda irányítását és koordinálását szolgáló iroda helyiségei.

Székhelyként működünk, amely úgy érezzük, mintaadásra, katalizátor szerepre kötelez bennünket. Nevelőtestületünk jól összeszokott közösség gazdag módszertani tapasztalattal. Önképzéssel, továbbképzéssel keressük az újabb, az elvárásoknak megfelelő módszerek pszichológiai, pedagógiai eljárások megismerését.

Óvodakép

Óvodánk nevelési gyakorlata a HPP szerves részét képező, a nevelőközösségünk által kidolgozott „Százszorszépet százszor jól” helyi program nevelésfilozófiájára, gyakorlatára épül. Egyedi arculatunk környezeti nevelésünk, mely egyszerre globális és lokális, analitikus és holisztikus, értelmi és érzelmi, tevékenység és gondolkodásközpontú, játékos és komoly.

Környezeti nevelésünk a helyi sajátosságokra épül. Öt fő területe:

- külső természeti környezet (levegő, víz, talaj, erdei környezet, növények, állatok)
  - külső ember alkotta környezet (épület, tárgykultúra, téralkotás, emberi kapcsolatok, városi környezet)
  - belső természeti környezet (egészséges életmód szokásainak alapozása, táplálkozás)
  - belső személyes környezet (lelki élet egészsége, önértékelés, énkép).
- múltunkból eredő örökségünk, néphagyományunk megismerése, ápolása.

Olyan óvodai élet megteremtésén munkálkodunk, amelyben a környezet és az egészség harmonikus egysége érvényesül. A nevelési gyakorlatban prioritásként kap helyet a környezeti nevelés, az egészséges életmód, a játék, a mozgás, melyekhez a mindennapi tevékenységek integrációjában jelenik meg a kommunikáció, zenei élmény a vizuális ráhatás. Célunk a természettisztelő személyiségformálás, a környezetre, figyelő magatartásra nevelés.

Valljuk, hogy azaz ember, aki képes szeretni és tisztelni önmagát és környezetét, nyitottá válik mindannak befogadására, ami szép és értékes.

Természetjárásaink, sétáink, kirándulásaink egyszerre nevelési és megismerési lehetőség is, szemléletmód és cselekvési forma, érzelmi – és értelmi – viszonyulás környezetünkhöz.

Tervezésünkben meghatározó szempont az évszak, az aktualitás, a fokozatosság és folyamatosság, a sajátos környezet, valamint a gyermekeink tapasztalati anyagához, fejlettségbeli különbségekhez való alkalmazkodás.

Háromszor nyertük el a Zöld óvoda címet, és Madárbarát Óvoda címmel is rendelkezünk.

Óvodai életünk minden területén arra törekszünk, hogy a „Zöld szemlélet” épüljön be mindennapi nevelőmunkánkba, megbecsüljük és ápoljuk környezetünk, múltunk értékeit. A környezettudatos életvitel megalapozásához szükséges szokás- és viselkedési formák kialakítása folyamatos feladatunk. Ennek érdekében kiemelt tevékenységünk az újrahasznosítás, a szelektív hulladékgyűjtés helyi megvalósítása, a takarékoság és a természetvédelem. Folyamatosan keressük a fenntarthatóságot segítő újabb megoldásokat, a tervszerűbb, következetesebb megoldási módokat.

Környezeti nevelésünk a természeti társadalmi környezet megismerése által, a természet szeretetére, védelmére való tudatos nevelés, szoros összefüggésben az egészséges életmóddal, és a tehetséggondozással.

Regisztrált Tehetségpontként működünk, amely meghatározza pedagógiai munkánk fejlődési irányát.

A tagóvodák között működő belső munkaközösségek dolgozzák ki a nevelési feladatok gyakorlati alkalmazását, és szervezik meg az óvodapedagógusok által bemutatott jó gyakorlatok felkínálását. Óvodánk a központja a Kalandra fel!- belső munkaközösségnek. Folyamatosan kidolgozzuk a tehetséggondozás pedagógiai tevékenységeit és programját. Minden évben megszervezzük a Madarak és fák napja környezeti játékos vetélkedőt a tagóvodák nagycsoportosai között.

Földrajzi adottságunk, természeti kincseink, történelmi városközpontunk, szülőföldünk büszkeségének szellemi öröksége, más- más hatást közvetít felénk, melyet óvónői igényességből fakadó kötelességünk megláttatni, megéreztetni gyermekeinkkel.

Óvodánk belső tereinek kialakításánál elsődleges szempontként a gyermekek szükségleteinek, érdekeinek, jogainak érvényesülését tekintjük. Csoporttermeink több funkciót töltenek be: óvodai tevékenységek, torna, étkezések és a pihenés színtere is.

Tornaszobával nem rendelkezünk. A következő években a szervezetváltozást a tornaszoba visszaállításával szeretnénk a nevelési feltételek javítására fordítani. A csoportszobáink berendezési tárgyainak, eszközeinek elhelyezését az aktuális nevelési feladatnak, az évszakfüggőségnek, a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően változtatjuk, a gyermekek komfortérzetének szokás rendszer kialakításának tiszteletben tartásával. Az eszközök és tevékenységek összhangjával törekszünk az egyénhez mért személyiségfejlesztésre és tehetséggondozásra.

Az épületet tágas udvar zárja körbe, teret biztosítva a gyermeki mozgásigény kielégítésére. Növényvilága változatos, kiváló alkalmat ad, a közvetlen tapasztalatszerzésre.

Az udvarunkat olyan nevelési szintérré alakítottuk, amely biztosítja a benti játékos tevékenységek szerves folytatását, a helyi nevelési program gyakorlati megvalósítását, nagyban hozzájárulva a környezetkultúra alakításához. Játszó és mozgástérként használjuk, ahol a gyermekek sok mozgásingernek vannak kitéve, ahol különböző mozgásformák, kipróbálására van lehetőség.

Gyermekkép

Gyermekeink döntő többsége teljes családból érkezik, ahol a szülők megteremtik az anyagi biztonságot, de jelentős a szociokulturális hátránnyal induló gyermekek száma is. Valamennyi dolgozónk kiemelt feladata a gyermekvédelem. Az óvoda funkciójából eredően sokat teszünk a gyermekek esélyegyenlőségéért, a felzárkóztatásért, a tehetséggondozásért. Nevelőmunkánk szerves része a felzárkóztatásra szoruló gyermekek egyéni fejlesztése. Az utóbbi években egyre jobban megszorodott a logopédiai, fejlesztő pedagógiai foglalkozást igénylő gyermekek száma, a logopédiai fejlesztés óvodánkban történik. Óvodai csoportjainkat közel homogén életkor alapján szervezzük. Nagy hangsúlyt fektetünk a zökkenőmentes befogadásra, és mindent megteszünk azért, hogy a hozzánk érkező gyermekek érzelmi biztonságát megteremtsük.

Az óvodai életünket a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. Az óvodai élet megszervezése során biztosítjuk a feltételeket a megfelelő időtartamú játékhöz, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységekhez. Napi és heti rendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez egyaránt.

Óvodánk speciális szolgáltatásai:

- **nevelési időben szervezett térítésmentes szolgáltatás:**
belső szakemberrel: erdei foglalkozások szervezése természeti-felügyelő szakemberrel együtt, játékos angol nyelv- 6 éveseknek, Bozsik program ovi-foci.
külső szakemberrel: gyógy-testnevelés, logopédia, gyógypedagógiai rehabilitációs, habilitációs foglalkozás,
- **nevelési időn túl szervezett tevékenységek:**
külső szakemberrel: népi gyermekjátékok, szervezett hitoktatás
- **nevelési időn túl szervezett térítéses szolgáltatások: sakk, gyermektorna, nyáron úszásoktatás**

Jövőkép

Az óvoda fontos törekvése, hogy a jövőben is kiváló nevelőmunkát nyújtson, s folyamatosan megújuló, korszerű pedagógiájával, marketing tevékenységével, ismert és népszerű maradjon a városlakók körében, eleget téve a vele szemben megjelenő igényeknek.

Pedagógiai programunk minőségi megvalósítását célozzuk meg. Az intézményben folyó magas szintű nevelőmunka biztosítja, hogy a kisgyermekek az óvodáskor végére olyan testi, szociális, értelmi, képességekkel rendelkezzenek, amelyek lehetővé teszik a sikeres iskolai alkalmasságot.

Az óvodai nevelés minden területén pozitív érzelmi hatásokat biztosítunk a gyermekek számára a környezettudatos magatartás kialakításához.

Óvodai élet valamennyi területén a környezet és az egészség harmonikus egysége érvényre jut.

Segítjük a kisgyermek harmonikus személyiség fejlődését, a tehetség ígéretek átlagon felüli adottságainak a megnyilatkozását.

A Tehetségfejlesztő Team folyamatosan dolgozza ki a tehetségműhelyek tematikáját. Óvodánkban a Természeti tehetségterület a természeti adottságaink és környezetünk felfedezésének műhelyeként alakult.

A szabad játék lehetőségeinek bővítésére törekszünk a rugalmas napirend szervezése során.

Célunk, hogy az óvoda tornaszobával rendelkező intézmény legyen.

Az udvar játékeszközeinek fejlesztése, biztonságtechnikai feltételek szinten tartása, mozgásfejlesztő eszközök folyamatos telepítése, zárt udvar lehetőségének hasznosítása.

Olyan udvari környezet kialakítása a célunk, amely búvárkodásra, megfigyelésekre, kutatásokra is alkalmas. Az udvarrészek tematikus kialakításában helyet kap a madárbarát óvodakert, a játékos „Százszorszép tanösvény és zöldovi élménypark”, a sport sarok- ovis foci. Energiatakarékosság, környezetkímélő anyaghasználat, víztisztítók alkalmazása, tudatos takarékoság a kitűzött prioritás. Mindezeket igyekszünk pályázati és más forrásokból is biztosítani, fedezni.

Az óvoda minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel, pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, az egészséges életvitelre.

Intézményünkben a partnerközpontú működés gyakorlatával a közvetlen és kiemelt partnerek igényeinek való hosszútávon is fenntartható és fejleszthető megfelelést kívánjuk kivívni.

Elkötelezettek vagyunk az „**Örökös Zöld Óvoda**” cím elnyerésében, a regisztrált tehetségpont **akkreditációja** elérésében.

2.2.2 Hétpettyes Tagóvoda

Helyzetkép

Óvodánk a Cserhát lakónegyedben található.

Az intézményben 4 gyermekcsoport működik, valamennyi csoportban 2 óvodapedagógus és 1 dajka, óvodai szinten 1 pedagógiai asszisztens segíti a folyamatos és zökkenőmentes napirend megvalósítását. A csoportokba azonos életkorú gyermekek járnak.

Gyermekkép

Pedagógiai munkánk alapja a Lépésről-lépésre Óvodafejlesztő Programból adaptált, majd az ONAP - hoz és helyi adottságainkhoz formált program.

Nevelésünk középpontjában a gyermek áll, aki egyedi mással nem helyettesíthető. Elfogadjuk az életkori és fejlődésbeli különbségeket, melyet alapnak tekintünk a fejlesztésben: egy adott személyiség, eltérő adottságok, eltérő környezeti hatások, eltérő érdeklődés, meglévő hátrányok.

Olyan gyermeket kívánunk nevelni, aki az alábbi kompetenciákkal, rendelkezik:

- testileg, lelkileg egészséges,
- érzelmekben gazdag,
- környezetét tiszteli, szereti,
- a világra nyitott, érdeklődő személyiség,
- kötődik a szűkebb és tágabb környezetéhez, annak hagyományaihoz,
- kötődik a természethez,
- együtt érző és segítő.

Fontosnak tartjuk az óvoda nyitottságát. A gyermek és szülő részére élettér, mely nagyon sokféle tevékenységgel, gazdag szabadidős programokkal és a szülőket is formáló rendezvényekkel szolgálat mintát.

Óvodakép

A gyermekközpontúság, tevékenység, játékközpontúság, nyitottság, néphagyomány ápolás, tehetséggondozás, fenntarthatóságra nevelés.

Célunk: a személyiség tevékenység és tapasztalás közben történő fejlesztése,

- a játék mással nem helyettesíthető szerepének hangsúlyozása,
- élményszerű tevékenységek biztosítása,
- tapasztalás tevékenység közbeni tanulás hangsúlyozása,
- a pszichikumot, mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményadó tevékenységek lehetőségeinek biztosítása a gyermek egész napi szükségleteire, érdeklődésére tekintettel.

Tematikus projektben tervezünk. Valljuk, hogy „minden gyermek abban fejlődik a legjobban, amiben jól érzi magát,„. A téma, a projekt feldolgozása tevékenységek sorozatából áll, s a tevékenységek folyamatában közvetlen konkrét tapasztalást biztosít. Ezek a tevékenységek önként vállalt cselekvésben történnek, nem pedig a felnőtt által kreált feladathelyzetekben.

Cél: a probléma megoldása, a produktum létrehozása, a tanulás a létrehozás hozadéka.

A témák tevékenységekhez kapcsolódnak. A tevékenységek jellegét tekintve, a különböző központokban a szabad játékban és a játékban szervezett tanulás helyzeteiben dolgozzuk fel a tartalmat. Gyakorlatunkban nyilvánvalóvá vált, hogy a gyermek játékához a legfontosabb feltétel úgy tudjuk biztosítani, ha rugalmas napirendet alakítunk ki.

A környezettudatos szemlélet kialakítása feladata, hogy megismerjük a külső környezetünket. A Mátra nyugati kapuja az otthonunk, így minden évszakban kirándulunk. Az óvodapedagógusok mellett erdőmérnök szakember segítségével ismerkednek a gyermekek az erdő élővilágával, melynek élményszerű feldolgozását az óvodában a mindennapi tevékenységeken keresztül folytatják. A napirendi szokások játékban történő integrációjával lehetőséget teremtünk ahhoz, hogy a gyermekek tanulása, tapasztalatai, ismeretei feldolgozása az egész napot kitöltő játéktevékenységben valósulhasson meg.

Csoportszobáink esztétikusak, tágasak, világosak, a gyermekek számára könnyen hozzáférhető bútorokkal vannak berendezve. Szülők bevonásával egyre színesebb felújított csoportszobákban élhetik óvodás éveiket a kisgyermekünk. Az óvodai csoportszobák berendezése a gyermekek igényeinek felel meg, s a szükségleteknek megfelelően alakul.

A csoportszoba, a környezet hívogató és nyitott, olyan közeg, amelyik tanít, nevel, folyamatos átalakuláson, változáson megy keresztül. A témahetek feldolgozása tükröződik a csoportszobában és a folyosókon is. A csoportszoba tevékenységkörökre osztott. A tevékenységközpontok azok a „sarkok” a csoportszobában, amelyekben folyik: a játék, a spontán tanulás, a munka és szerveződnek azok a tevékenységek, amelyek a játékos tanulást jelentik az óvodapedagógus irányításával.

Tornaszobánk biztosítja kisgyermekünk szervezett mozgásfejlesztését változatos, újonnan vásárolt tornaszerekkel. Az óvónők önképzése folyamatos.

Az óvodánkban működő Belső Munkaközösség mindig a nevelési év kitűzött feladatát dolgozza fel.

Néphagyományok felkutatására és a hagyományok ápolására fektet hangsúlyt.

„Kör kör ki játszik ” munkaközösség a zenei hagyományápolás és a népi gyermekjátékok felkutatását és megőrzését tűzte célul.

Minden évben megrendezzük a „Kör,kör ki játszik? népi gyermekjáték találkozó a Mátra alján” címmel hagyománnyá vált programunkat a pásztó óvodásai számára.

Másik nevelési irány a tehetséggondozás, amit egy nyertes pályázattal indítottunk. Az óvoda regisztrált tehetségpont lett. Tehetségfejlesztést a múzeumpedagógiai foglalkozásokkal kiegészítve végezzük. Kidolgozott projektjeink a város néprajzi értékeinek, a Ciszterci Múzeum állandó és időszaki kiállításainak megismerésére irányul. Az itt szerzett élményeket a művészetek segítségével varázsoljuk alkotássá.

A beszédhibás gyermekekkel logopédus foglalkozik.

Óvodánkban tálalókonyha működik, az ételszállítás a Margit kórházból történik.

Óvodánkban található orvosi szoba, iroda, mosókonyha, játékszertárak és logopédiai ellátásához szükséges logopédiai szoba. Minden csoportnak van külön öltözője és mosdója.

Az óvoda udvara körülkerített, biztonságot nyújt a gyermekek számára. Sok a zöld növény, minden csoportnak van „saját” területe, ahol homokozó, árnyékos terület biztosítja a tematikus udvar megteremtésének feltételeit. Mászókák, asztalok, padok biztosítják az udvari élet kialakítását.

Folyamatos bővítés a szabványnak megfelelő udvari játékokkal.

Jövőkép

A Zöld óvoda cím elnyerése kötelez bennünket, ezért célunk a környezettudatos szemléletmód kialakítása pedagógusokban, gyermekekben és a szülőkben egyaránt.

Fókuszban a gyermek kíváncsi érdeklődése, valamint a személyre szólóan tervezett pedagógiai munka áll, melynek alapelemei a harmónia, dinamika, tökéletesség, egyensúly.

Gyűjtsük szelektíven a hulladékot! Lehetőségünk van a szelektív hulladékgyűjtésre, aminek betartására ösztönözzük a gyermekeinket, ezért beépítjük a mindennapi nevelőmunkánk gyakorlatába.

A víz kincs! Újra hasznosítható hulladékból minden évben megrendezzük a Víz világnapja alkalmából a Vízi járművek kiállítását a pásztói Múzeum közreműködésével az óvoda galériájában és a Múzeumban. Múzeum pedagógiai foglalkozások épüljenek be a csoportok nevelési gyakorlatába.

Kismadarak a kertünkben, madarak gondozása minden évszakban valamennyi csoport kiemelt feladata. Madáretető, itató és madárodú kerüljön minden csoport védettebb területére.

Meggyőződésünk szerint minden gyermekben van tehetség, ezért figyeljük az átlagon felüli adottságok megnyilvánulásait és folyamatban van a tehetség műhelyek kimunkálása.

Az udvarunk egyik közkedvelt játéktere az óvodai focipálya, ahol az óvodai Bozsik program foglalkozásait is tartjuk és alkalmas a különböző labdajátékok megszerettetésére.

Hempergő-szánkódombot alakítottunk ki, amely a koordinációs képességek mellett a kondíciós képességek fejlesztését is jól szolgálja.

Törekszünk arra, hogy a hozzánk járó kisgyermek szociális biztonságban érezzék magukat, s legyen az óvodáskor valóban önfeledt, élményekben gazdag gyermekkor és a kreatív játék időszaka. A gyermekek egyéni tudatosabb differenciált fejlesztésével alakuljanak ki a társas kapcsolatok, a szocializáció, és ettől váljanak nyitottá, érdeklődővé, kreatívvá és érzelem gazdaggá.

2.2.2. Pitypang Tagóvoda – Hasznos

Tagóvodánk Pásztó Hasznos városrészében található, 1 vegyes csoportos óvoda.

Nevelési programunkban elsősorban a mikroközösségünk adta előnyeinkre építkezünk.

Óvodánk nyitott, szívesen fogadjuk a hozzánk látogató leendő óvodásainkat más városrészekből is.

A kisgyermeknek a vegyes életkorú csoport a természetes közeg, ezért hamarabb és kevesebb zökkenővel illeszkedik be az újonnan érkezők. Az óvodai szokásokat utánpótlással tanulják a nagyobbaktól is, felgyorsul önállósulásuk és beszédfejlődésük.

Elősegíti a gyermekek felelősségvállalását és a kölcsönös alkalmazkodást.

Az iskolába készülő gyerekeknek nem kell csoportot váltaniuk, ha még egy évet óvodában maradnak, hanem a régi megszokott csoportjukban fejlődhetnek tovább.

A testvér nélküli gyermekek megtapasztalhatják a kisebb, illetve nagyobb gyermekekkel való közös élet egyes helyzeteit, a testvérek egy csoportba járhatnak. Úgy élünk, mint egy "nagycsalád".

Hasznos városrész őrzi a családi kapcsolatokon alapuló falusias jellegét. Adottságai a természettel való szoros együttlét, a természeti értékek megőrzése a tartalmas emberi élet boldogulását teszi lehetővé. Viszonylag kevés a válások, a háromnál több gyermeket nevelő családok száma.

A nevelésünk fő elve a szabadsághoz társuló felelősség, a folyamatos önképzés.

Tevékenységeink során hagyjuk a gyermekeket szabadon alkotni, mert hiszünk a gyermekek önkifejező erejében.

Fontosnak tartjuk az alkalmazkodó és kapcsolatteremtő készséget.

Nevelésünk gazdag eszköztára biztosítja az óvoda nyitottságát a világ mai gondjai felé.

A ma emberének így a felnövekvő nemzedék életében prioritása van a környezetvédelemnek.

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet a környezetvédelmi nevelés, ezen belül is a jövő nemzedék környezettudatos magatartásának formálására.

Természeti, környezeti adottságainkat szeretnénk közelebb hozni a mindennapok során. Az udvarunk kialakításában is fontos szempontként, rendező elvként jelentkezik ez a nézet.

Tárgyi környezetünk kialakításakor törekedtünk arra, hogy, az épület és udvar már külső megjelenésében is sugározza a közösség fenntarthatósági elveinek érvényesítését. Csoportszobánkban sok a növény, a természetsarok gazdag természeti kincsekben, berendezésünkben a praktikusságra, egyszerűségekre törekedtünk, melyben a gyermekek maximálisan kiélhetik a fantáziájuk adta lehetőségeket. 2006 óta Zöld Óvodaként működünk.

Környezeti nevelésünkkel szeretnénk hatni tágabb környezetünkre is. Felvállaljuk a környezeti nevelési tartalmak terén a képességek és a magatartás alakítását a gyermekek életkorhoz igazított tevékenységközpontú módszerek alkalmazásával (sok-sok játékos tevékenység szervezésével, szenzitív módszerek alkalmazásával, terepi tapasztalatokból származó ismeretbővítéssel, ismeretalkalmazással és az alkalmazási területek kialakításával).

Évek során természetessé vált, hogy túráinkra nem viszünk csak vizet, gyümölcsöt, nem „piknikezni” megyünk, s óvjuk a természetet, ahol járunk. A gyermekek érezzék jól magukat a természettel természetesen. A természetben töltött minden nap élmény legyen. Keressük az együttműködési alkalmakat a városrészen található más intézményekkel, hagyományteremtő programokat szervezve. Érezzük a városrész életében is az óvoda meghatározó szerepét, annak felelősségét, aktivitásra sarkalló erejét. Ennek a felelősségnek és lehetőségnek tudatában tervezzük, hajtjuk végre, éljük meg terveinket, programjainkat, mindennapjainkat.

Jövőkép

Törekszünk arra, hogy a gyermekekben, mint jó földben a mag kicsírázzon a természet és az élet iránti felelősség tudata.

Sajátos célkitűzéseink:

- a gyermek értse mit jelent az egészség
- a gyermek megtapasztalhatta, hogy a természeti elemek fontos elengedhetetlen részei életünknek
- óvni és védeni kell a természeti és épített környezetet a szennyeződésektől.

Nevelőmunkánk prioritása, hogy maximálisan kihasználjuk a vegyes életkorú csoport adta lehetőségeket: megtapasztalják egymást, hogy hogyan hassanak egymásra, hogyan viszonyuljanak egymáshoz, hogy megtalálják helyüket a csoportban.

Mindennapjaink során az egyéni képességfejlesztés, egyéni bánásmód, a máság elfogadásának hangsúlyos érvényesítését, érvényesülését valósítjuk meg. A vegyes életkorú csoport sajátosságából eredően olyan életteret és időteret teremtünk meg, ahol 3-7 éves korig minden Pitypang óvoda egy sokrétű közösségben gyakorolhatja, munkálhatja ki mindazt, ami az élethez kell: a kommunikációs, alkalmazkodási, vezetői készséget, a figyelmességet, segítőkészséget, tiszteletet, barátságot, szeretetet, szimpátiát és mindezek ellentétpárjait. A vegyes csoport közösségi nevelő ereje fejlesztő hatású. Mind a szülők, mind a benne élő pedagógusok megtapasztalhatják, hogyan óvja, tanítja a nagy a kicsit, mennyire elnézőek, segítőkészek. Mennyire kritikusak, őszinték egymással szemben, hogyan alakulnak ki mély barátságok kis gyermekek, nagy gyermekek, és felnőttek között. A kicsik hogyan tekintik példaképnek a nagyokat, s az utánpótlás készítésével milyen gyorsan fejlődnek fel hozzájuk. Tág teret, lehetőséget biztosítunk változatos fejlesztőjátékokra, tevékenységekre, mozgásra, környezettudatos, környezetbarát magatartásformálásra, sokoldalú képességek és készségek fejlődésére.

Célunk az Örökös Zöld Óvoda cím elnyerése. Az "ökológiai" tevékenységeink során (kirándulások, kísérletezések, megfigyelések stb.) tudatosan figyeljünk arra, hogy gyermekeink szenzitív módon megtapasztalhassák, hogy az ember milyen helyet foglal el az élővilágban.

Bekapcsolódunk a tehetséggondozás pedagógiai tevékenységébe, keressük a tehetségigereket, az átlagon felüli adottságokat. Nevelőmunkánk értékeire épül a természeti tehetség terület, melyet szeretnénk műhely munkában kidolgozni.

2.2.3 Belső kapcsolatrendszerünk

A három óvoda szakmai autonómiáját, egyéni arculatát értékékként kezeljük. A tagóvodák nevelése a „Százszorszépet százszor jól” / saját készítésű program / és a Lépésről-lépésre /adaptált program/ gyakorlatából eredően valósul meg, ugyanakkor a Zöld Óvoda címet mindhárom elnyerte és óvodánkban jelenleg regisztrált Tehetségpont működik. Tudatosan irányítjuk a nevelőmunkánkban, hogy azonos célok megvalósításához más út vezet.

Gazdag egyedi sajátosságok mentén történik a nevelési értékek megőrzése, ápolása, továbbfejlesztése és köztük az innovatív pedagógiai törekvések kezdeményezése. Sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

Az óvodáink működésének koordinálásában, a szakmai élet fejlődési stratégiájában a pályázati lehetőségek előnyeit kutatjuk és az újhoz való alkalmazkodás lendületével szakmai kompetenciánkat erősítjük.

A nevelőmunkánk sokszínűségét gazdagítja, a hatékonyságát növeli a hasonló és eltérő módszerekkel és sajátos eszköztárral munkálkodó óvodák közötti alkotó kapcsolat. A nagy létszámú nevelőtestületünk számára kitekintést, kontrollt és továbbképzést jelent az együttműködések változatos formája. Pedagógus közösségünk heterogén összetételéből adódóan többirányú érdeklődés, nyitottság, beállítódás egyedi orientáltságot eredményez.

A Mátrakeresztes Ifjúsági Tábor új lehetőséget kínál nevelési színtérként az innovatív kisgyermekkorai nevelés pedagógiai törekvéseihez és új partneri kapcsolatok kiépítéséhez.

Együttműködésünk formái

Szakmai értékeink érvényesítésére:

- nevelőtestületi értekezletek,
- vezetői értekezletek,
- szakmai napok
- team munkák
- óvodák közötti munkaközösség
- munkakörök közötti konzultáció

- felelősök közötti együttműködés
- közös ünnepek, Zöld jeles napok.
- erdei programok szervezése

Közösségünk kohéziójának erősítésére:

- közös feladatvállalások
- munkatársi értekezletek
- közös felnőtt rendezvények
- kirándulások

A három tagóvoda zavartalan működésében koordináló, információt közvetítő szerepet vállal az óvoda székhelyén működő vezetői iroda munkacsapata /vezető, óvodatitkár, gazdasági dolgozó/, amely az intézmény motorja.

Nevelési törekvéseinkben nagy hangsúlyt kap a pedagógiai programok gyakorlati megvalósítása, a sokszínű nevelőmunka érvényre jutása.

2.3 A helyi pedagógiai program módosításának indokai.

Az óvoda nevelőtestülete az összevonás után elkészítette (2004.), majd az elvárásoknak Teljeskörű Intézményi Önértékelés (2009.) és az Alapprogramban foglaltaknak megfelelően módosította (2010.) saját nevelési programját. Az új köznevelési törvény (2011.) lépcsőzetes hatályba lépése és az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának módosulása (2012.) a helyi pedagógiai program (2013.) átgondolását és átdolgozását határozta meg.

A pedagógiai program a tagóvodák nevelőmunkájának koherenciájából építkezve egységet ad a közös célok, feladatok megvalósításához és lehetőséget az eltérő egyediségek, tovább erősítéséhez. A módosítás indokai:

2.3.1 A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény és módosításai átreformálták és megújították a köznevelés rendszerét, és előírták a működést meghatározó dokumentumok kompatibilis módosítását.

2.3.2 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramja

jogszabályi kötelezettséget ír elő, irányt mutat a szakmai fejlődésben, a társadalmi elvárásoknak történő megfelelésben, a stratégiai dokumentumok adekvát újragondolásában.

2.3.3 Az Intézményi struktúra az Alapító Okirat szerint változott, amely a többcélú intézményként működő közös igazgatású köznevelési intézménynek állapította meg óvodánkat. 2013.03.01-jétől a fenntartó az óvoda működésébe utalta a Mátrakeresztes Ifjúsági Tábor a 90/2013./IV.30./ sz. Pásztó Városi Önkormányzat képviselő-testület határozatával.

2.3.4 Az intézmény által elnyert és megvalósított pályázatok:

- Zöld Óvoda cím, cél az Örökös Zöld Óvoda cím elnyerése, megfelelés.
- TÁMOP-3.4.4./B-08/1 Országos tehetségsegítő Hálózat kialakítása – Magyar Géniuszt Integrált Tehetségsegítő program, Tehetségsegítő Hálózat kiépítésére,
- TÁMOP-3.1.5-09/A/2 Pedagógusképzések (a pedagógiai kultúra korszerűsítése, pedagógusok új szerepben) Pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésére elnyert EUS támogatást a nevelőtestület felhasználta, a projektet megvalósította és a fenntartást vállalta.
- NTP-OTM-MPA-12- Az óvodai tehetségsegítő programok, erdei óvodai programok támogatása című pályázatot intézményünk megvalósította.

A vállalások meghatározzák az óvoda jövőképét, a pedagógiai program módosítását, és a nevelőtestület elkötelezett a megvalósításban.

2.3.5. „Boldog Óvoda” program bevezetése 2019. szeptember 1-től

3. Nevelés Felfogás

3.1 Hitvallásunk

**„A gyermekközpontú szemlélet
lényege: hozzásegíteni a felnövő embert
ahhoz, hogy azzá legyen, akivé lehet.”**

/Vekerdy Tamás/

3.2 Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei

Nevelésünk alapelvei határozzák meg, hatják át a helyi pedagógiai programban megfogalmazott célokat és feladatokat, érvényesülnek az óvodai tevékenységi formáiban, a gyermekkép és óvodakép kialakításában. Az eltérő nevelői értékrendek, pedagógiai felfogások különbözőségeit segíti egységbe foglalni, a szülőkkel és más partnerekkel kialakított kapcsolatot világossá tenni.

Alapelvek

- Az óvodai nevelésünknek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Érvényre juttatjuk a kisgyermekek közötti, bármilyen okból történő hátrányos megkülönböztetés tilalmát és az egyenlő hozzáférés biztosításával; az egyenlő bánásmód közvetítését
- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Működésünk során a gyermeket érintő döntések meghozatalában a gyermek mindenekfelett álló érdekét hangsúlyozzuk. A törvényben meghatározottak szerint egyéni fejlettséghez igazítjuk az óvodai nevelésben részesülő gyermekeket.
- A kisgyermek nevelése a család joga, kötelessége és ebben óvodánk esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Gondoskodunk minden harmadik és lehetőség szerint a két és félévet betöltött gyermeknek óvodai felvételéről, különös tekintettel arra, aki hátrányos helyzetű, akinek a felvételéről a gyámhatóság dönt. A családban történő nevelés létjogosultságát hirdetjük.

3.3 Gyermekkép

A gyermeket olyan egyedi, fejlődő személyiségnek tekintjük, akit belső biológiai törvényszerűségek, és szocializációs hatások egyaránt formálnak. Az ember mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. **A gyermek tevékenységben fejlődik, alapvető tevékenysége a játék.**

Az öröklött tényezők korlátait ismerve valljuk, hogy minden gyermek csak önmagához viszonyítva fejleszhető. A gyermekeknek nemcsak életkori szakaszonként, hanem egyénenként is eltérő testi, lelki szükségleteik vannak.

A gyermeket segítő, támogató, erősítő és befogadó pedagógiával szeretnénk nevelni és elérni az önkiteljesedés és közösségi lét harmóniáját.

A gyermekközpontú, - odafigyelő, igényeket észrevevő, jelzéseket felfogó - neveléssel igyekszünk megismerni a gyermeket a maga folytonos változásaiban, hogy egyformán magas

színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A pedagógiai paradigmaváltás hatására a változó nevelési felfogás és pedagógiai légkör mentén új értékeket fogalmazzunk meg és a régi pozitívumokkal, ötvöztük:

- a gyermek autonómiája, az önállóság prioritása,
- a gyermek tisztelete, ami magában foglalja a gyermeki vágyak, szükségletek fokozottabb figyelembevételét,
- az egyéni fejlődési ütem és különbözőségek figyelembevétele,
- tolerancia és szolidaritás,
- a kooperáció, s benne az egyén önmegvalósítása, integratív pedagógiai stílus.

Programunk a személyiségdimenziók harmonikus fejlesztését, az erősségek, hátrányok feltárását az elvárásokhoz és a helyi sajátosságokhoz igazodó hangsúlyeltolódással kezeli:

- Egészséges testi, lelki fejlődés alapjául szolgál az óvodai nevelésnek.
- Szocializáció fejlődésének döntő eleme az érzelem óvodáskori differenciálódása, érzelmi műveltség megalapozása.
- Az anyanyelvi és értelmi fejlődésben a gyermek eltérő tapasztalataira, egyéni és közös élményeire építünk, melynek prioritásai:
  - természeti, társadalmi környezetük iránti érzékenység.
  - a tehetségek azonosítása, gondozása.

Olyan gyermeki tulajdonságok kimunkálását is fontosnak tartjuk, mint a kíváncsiság, érdeklődés, nyitottság, kreativitás, problémaérzékenység, alkalmazkodó és együttműködő készség, befogadó készség, kapcsolatteremtő képesség, környezetbarát magatartás és környezetében tájékozódni tudás, szülőföld iránti vonzalom. Kötődik a szűkebb tágabb környezetéhez (család, város, táj) annak hagyományaihoz.

Hagyományok iránt fogékony, az identitástudat elemi szintjén áll.(családi kötődés, elemi hazaszeretet.)

3.4 Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig hat éves korig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő személyiségfejlesztő funkciók.

3.4.1 Óvodai nevelésünk célkitűzése

Elősegíteni a 2,5-6 éves óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is).

3.4.2 Az óvodai nevelésünkben az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk arról, hogy:

- szeretetteljes, családi, elfogadó, befogadó légkörben szorgalmazzuk az önmegvalósulásukat, a kompetencia alapú nevelést.
- nyugodt, élmény gazdag óvodás környezetben segítjük a gyermekek testi, szociális és értelmi képességeik kibontakoztatását,
- a gyermekek számára elérhető közelségbe hozzuk az őket körülvevő világot, hogy érdeklődve forduljanak a természet és környezet felé,
- sokszínű és változatos tevékenységeket végezzünk, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játéokra,
- a kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez teremtjük meg a szükséges személyi és tárgyi környezetet,
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodón közvetítjük az életkornak megfelelő műveltség tartalmakat, az emberi értékeket;
- megalapozzuk az iskolai élethez szükséges érettséget, közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez nélkülözhetetlen gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- a pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

A környezeti nevelés fontosságát, személyiségformáló, szokás kialakító szerepét tekintjük nevelésünk vezérfonalának és a tevékenységeket (játék, vers, mese, ének-zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, mozgás,) erre fűzzük fel. Így lesz komplex egész nevelésünk, mellyel megalapozzuk az óvodába járó gyermekek környezeti tapasztalatait, melyek később ismeretté, majd egész életre szóló tudássá alakulnak.

A helyi sajátosságaink nagy kihívása:

- a fenntarthatóság pedagógiájának értelmezésével a mindennapi „zöld óvodai szokások” folyamatának újra gondolása, kongruens viselkedéskultúra formálása.
- a tehetséges gyermekek felkutatására, felkarolására képes tehetségsegítő kezdeményezések és programok fejlesztése, közreműködés a helyi és kistérségi hatókörű tehetségpont kialakításában.
- „Boldog óvodai” program megvalósítása, bevezetése a mindennapokba.

A különleges gondozást igénylő gyermekek ellátása: halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációja, a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása, beilleszkedési és tanulási nehézségekkel, magatartási zavarral, és organikus hátrányokkal küzdő gyermekek korrekciója szakmai kompetenciák megszerzésével és külső szakemberek munkájával épül be, és rendeződik az óvodai nevelésünkbe.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében szükség esetén biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

4. Az óvodai nevelés feladatai

4.1. Általános feladatok

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1.1 Egészséges életmód kialakítása

Célunk

Elérni az egészséges életvitel igényének a „pozitív egészségnek” megalapozását, és egészséges és biztonságos környezetben a helyes életviteli szokások kialakulását, a gyermek testi fejlődésének elősegítését.

Feladataink:

- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- az egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, mozgástapasztatatok lehetőségének biztosítása, gyakorlás (szervezett foglalkozás, szabadidő)
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek belső érésének, fejlődésének, a kori sajátosságokat figyelembevevő fejlesztése, mozgásviselkedés (begyakorlása) megfogalmazása.
- a környezetvédelem integrációja az egészséges életmód kialakításában. Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve preventív és korrekciós testi fejlesztés, tekintettel a differenciált fejlesztés, fejlődés elősegítésére
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása; a környezettudatos magatartás megalapozása;

Az egészségnevelés az óvoda minden nevelési mozzanatában jelen van.

Az óvodai nevelésnek minden rendelkezésre álló eszközzel, minden tevékenységével a „pozitív egészség” megalapozását kell elérni, melynek tartalmi jegyei: az életöröm, jó közérzet, kiegyensúlyozottság, megelégedettség, kreativitás, fizikai, pszichikai, szociális alkalmazkodó képesség.

Az óvodáink épületei, helyiségeinek berendezései, a gyermekek játékaik segítik a környezetbarát szemléletmód, és az egészséges életmód megalapozását. Az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jegyeit mutatják, a helyi sajátosságok tükrében, a természetes anyagok felhasználásával.

A növényápolási, állatgondozási tevékenységeket az egészségügyi előírásoknak megfelelően és a megengedett mértékben látják el a gyermekek.

Az óvodáink udvara a legtöbb allergiát, valamint az esetleges mérgezést és sérülést okozó növényektől mentes.

A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhöz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.

Az óvodai élet megszervezésében a gyermekek napirendje, mozgási lehetőségei és szokásai koherens egységet alkotnak. A tevékenységformákat úgy tervezzük, hogy minden egyes részterület megfelelő hangsúlyt kapjon a napi tevékenységben.

Egészséget védő, megőrző beállítódásokat, magatartásformákat, szokásokat alakítunk ki, amelyek beépülnek a gyermekek jövőbeli életrendjébe, és hozzájárulnak az egészségükkel kapcsolatos helyes döntésekhez. Együttműködő szakembereink: gyógy-testnevelő, gyermekorvos, védőnő, fogorvos.

Fejlődés várható eredményei

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- Az egészséges életmód tevékenységeit önállóan, kulturált módon végzik: étkezés, testápolás, öltözködés, pihenés. Szokásrendszerükben megjelenik, interiorizálódik az egészséges életvitel igénye.
- Egészséges, jó közérzetű gyermekek lesznek.
- A gyermekek testi képessége, az egyéni érzésüknek és fejlődésüknek megfelelően fejlődik.
- Belső igényükké válik a mindennapos mozgás, séta, kirándulás, túra.
- Megfelelő szakemberek bevonásával, az óvodapedagógussal együttműködve prevenció, terápia és korrekció testi fejlesztés eredményeként önmagához képest minden érintett kisgyermek fejlődése pozitív és folyamatos.

4.1.2 Az érzelmi és erkölcsi nevelés és közösségi nevelés

Célunk

Az óvodás gyermekek magatartásának érzelmi vezéreltségét kibontakoztató óvodai nevelés. Átélik a szocializáció újabb minőségét, a szociális tér kitágulásával szociális magatartásuk fejlesztését.

Feladataink:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.
- közös élményekre épülő közös tevékenységeken keresztül sikerélmény, meglepetés, örömezés, tolerancia, konfliktusmegoldás átélésének biztosítása.
- az erkölcsi tulajdonságok - együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, és akarat (ezen belül: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) - fejlesztése, szokás- és normarendszer megalapozása állandó értékrend mentén.
- az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek;
- természeti és társadalmi környezetben érzelmi skálájuk gazdagodása során jelenjenek meg a szociális esztétikai erkölcsi intellektuális érzelmeik.
- ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldre való kötődés alapja.
- a gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése, környezettudatos magatartása.
- hagyományok, más népek kultúrájának ápolása, szülők, idősebb generációk bevonásával.
- óvodásaink mindennapi életüket pozitív attitűdben éljék környezetükkel.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása.

Az ember erkölcsi viszonyulásai érzelmi képességeiben gyökereznek.

Az érzelmi nevelés a környezeti nevelés sajátos területe: alapozza, formálja a gyermekek pozitív környezeti attitűdjét. Az óvodáskor az érzelmek időszaka, az érzelmek hatalmuk alatt tartják az egész személyiséget, és az érzelmek határozzák meg kapcsolatát a környezettel, a környezetben élőkkel. Természetbarát gyermek, csak természetbarát környezetben nevelődhet. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével.

A családi nevelést kiegészítve a szeretet hiányának pótlását is magába kell foglalnia nevelésünknek, illetve ennek hiányából fakadó fejlődésbeli lemaradások kompenzálását és korrekcióját.

A szociálisan hátrányos családból érkező, illetve jó egzisztenciális családi háttérrel rendelkező gyermekek egymást elfogadni tudó és toleráló érzelmi fejlesztését tartjuk szükségesnek. A szociális érzékenységük és érésük fejlődésében, a közösségük formálásában nagy figyelmet fordítunk az egyén tiszteletben tartására az egyéni képességek szabad kibontakoztatásában, a reális világkép közvetítésében.

Érvényre jut az eltérő szociális háttérből érkező gyermekek szocializálása a szülők bevonásával, és olyan óvodai élet szervezését vállaljuk fel ahol az óvoda a béke és nyugalom szigete.

Az óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Fejlődés várható eredménye

- Örömmel, szívesen járnak óvodába.
- Kötődnek a felnőttekhez és társaikhoz, és a kapcsolat alapja a tisztelet.
- Cselekedeteikben, megnyilvánulásaikban megjelenik a pozitív énkép.

- Érzelmek differenciálódnak /erkölcsi, esztétikai, intellektuális/.
- Természetessé válik számukra a természetszerető és féltő gondoskodás.
- Feladattudatuk alakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban egyre eredményesebb elvégzésben nyilvánul meg.
- Erkölcsi tulajdonságok: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, tisztelet.
- Akarati tulajdonságok: önállóság, önfegyelem kitartás, feladattudat, szabálytudat kialakul.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára.
- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá érik.
- A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés terén innovatív pedagógiai módszer alkalmazása óvodánkban

Boldogságóra program

A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodai korosztály számára. A Boldogságóra program megvalósítása jótékonyan hat a csoportszellem, a „mitudat” alakulására, erősítésére.

Célunk:

- A gyerekek megtanítása az eléjük kerülő élethelyzetek minél könnyebb megoldására.
- Életszemléletük alakítása, mely iránymutatást adhat pozitív, gördülékenyebb megoldási lehetőségek előhívására, megfogalmazására.
- A gyermekek magabiztosságának, bizalmának, lelki egészségének elősegítése, mely nagyobb esélyt teremthet a problémák stressz mentes, hatékonyabb kezelésére.

Feladatunk:

- A gyermekek pozitív énképének alakítása.
- A feladatok és játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaink tiszteletének erősítése.
- Optimista, bizakodó életszemlélet alakítása, derűs, vidám hangulatú mindennapok biztosítása.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a gyermekekkel a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. A boldogság órák megtartására havonta egy alkalommal kerül sor, módszertani segédeszközök alkalmazásával és a résztvevő pedagógusok szakmai felkészítésével – a Jobb Vele a Világ Alapítvány támogatásával.

4.1.3. Anyanyelvi Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Célunk

A beszélő környezet megteremtésére, az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére törekvő óvodai nevelés.

A tapasztalat, tevékenység nyújtotta élmény és a gondolkodás összefüggéseit megláttató óvodai nevelés.

Feladataink:

- a társas kapcsolatok legfontosabb eszköze a nyelv, óvodai életünk minden területét hasssa át az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, az óvónő helyes mintaadása példaértékű legyen.
- „beszélő” magatartás alakítása, amely a kommunikációs kapcsolatban a személyesség síkjáig eljutó társalgásban jelenjen meg.
- a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, meglévő tapasztalatok, élmények és ismeretek felhasználásával.
- a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára épüljön az önkifejezés lehetőségeinek biztosítása, kiaknázása, az alapkultúrtechnikákhoz szükséges pszichikus funkciók fejlesztése a komplex személyiségfejlesztés
- A nyelvi szocializáció segítése, az óvodai nyelvi hátrány leküzdése
- multikulturális nevelés, különböző népek kultúrájának megismerése.
- az anyanyelvi nevelés során az ingerszegény és ingergazdag környezetből érkező gyermekek fejlesztése, differenciált értékelése, kompenzálása, felzárkóztatása, tudatos pozitív megerősítése.
- beszédfejlesztés játékosan, együttműködve a logopédussal.
- a gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának felkeltése, fenntartása élményszerző játékos tevékenységekkel.
- a gyermek fejlettségéhez mért érdekes feladatok probléma helyzetek biztosítása,
- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése az értelmi képességek /érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás / fejlesztése.
- mozgásba ágyazott érzékelés, észlelés képzelet emlékezet alakításával a gondolkodás különböző fázisaiba juttatni a gyermeket.

Anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, amely különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlás során művelődik.

A gyermek olyan helyzetben tud gátlás nélkül kommunikálni, ahol közvetlen személyes kapcsolat jön létre, ahol lehetősége van az élmények, cselekvések nyelvi kifejezésére.

A beszédkapcsolatban az egyediség, az egyénre irányuló érdeklődés alapvető feltétel.

Változatos, játékos aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket sajátítsanak el, az értelmi képességeik úgy fejlődjenek, hogy az élet egyre változó helyzeteiben jelentkező feladatokat meg tudják oldani, tudjanak eligazodni a világban.

Óvodáskor végére így jut el a gyermek a konkrét műveleti gondolkodás szintjére, melynek feltétele, hogy tudjon összehasonlítani, meglássa a dolgok közötti hasonlóságokat és különbségeket.

A többszöri megfigyelések után tapasztalatait, akár több szakaszból álló tevékenység sort is végrehajt, ezt beszédével kíséri, beszédfejlődése ez által fokozatosan új irányt ad a gyermek gondolkodásának.

Az óvodás korra jellemző nagyfokú kíváncsiság, az ismeretlent kutató, érdeklődő magatartás jelenti számunkra a tapasztalatgyűjtés egyik motivációs bázisát, melyre óvónői tudatossággal, kívánunk építeni. A tapasztalat, a tevékenység nyújtotta élmények, és a gondolkodás összefüggései világosan láttatják, hogy a gyermekek cselekvés, önálló tevékenység közben tanulnak meg látni, figyelni, feladatokat megoldani, gondolkodni. Kiindulópontunk a gyermek értelmi szintje, az észlelés a megfigyelő képesség fejlettsége. Törekszünk a gyermekek érzelmi fejlesztéséhez szükséges optimális feltételrendszer egyensúlyának megteremtésére.

Fejlődés várható eredménye

- A többszöri megfigyelések után akár több szakaszból álló tevékenység sort is végrehajtanak, ezt beszéddel kísérik, a beszédfejlődés ez által fokozatosan új irányt ad a gyermek gondolkodásának.
- Óvodáskor végére eljut a gyermek a konkrét műveleti gondolkodás szintjére, melynek feltétele, hogy tudjanak összehasonlítani, meglássák a dolgok közötti hasonlóságokat és különbségeket.
- Múltbeli tapasztalataikra építve felfogják környezetük eseményeit, jelenségeit.
- Önkéntelen figyelmük szándékos és tartós figyelem felé halad, megfelelő érzelmi motiváltsággal kellő ideig tart.
- Felismerik a szemléltető tapasztalatból kiinduló összefüggések révén az ok- okozati összefüggéseket és problémamegoldó képességük az önálló probléma- megoldás felé halad.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)
- Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

4.1.4 Művészeti, esztétikai nevelés

Célunk

Élményekre, tapasztalatokra épülő komplex élménynyújtás, amely során a környező világ érzéki síkon megfoghatóvá válik, és képessé teszi a gyermeket a valóság esztétikai felismerésére, befogadására, létrehozására.

Feladataink:

- a művészeti tevékenységek a szabad önkifejezés színterei és ez által a gyermekek megismerésének fontos eszközei is, mert tág teret biztosítanak az eredetiség az egyediség megnyilvánulásainak.
- változatos és rendszeres élménynyújtás képességfejlesztés, ízlésformálás a különféle tevékenységeken keresztül.

A művészetek, a képzőművészet, irodalom, zene nem a művelésükkel, hanem a jelenlétükkel vesznek részt az óvodai nevelésben a néphagyományok, által segítjük az óvodás kisgyermekünk személyiségének kibontakozását, tehetséggondozását. Az óvodáskori tehetséggondozás elve, hogy a kisgyermek felfedezési vágyát, tevékenység-éhségét, önkifejezését nem gátolva, a megfelelő időben, megfelelő módon erősítsük. Szemükben az örömteli csillogásokat, olyan értelmes, átgondolt módon tudjuk támogatni, hogy ezt meg is őrizze. Semmiképpen se terheljük túl, de alapozó jelleggel fejlesszük a kicsikben lévő értékes képességeket.

A tevékenységek közös jellemzője a szabad önkifejezés. Egyszerre spontán megnyilvánulás és fejlődési lehetőség, meg kell adni a szabadságot, tudatos fejlesztést az irodalmi nevelés, ének-zeneinevelés, ábrázoló-kézműves tevékenység folyamatában.

A gyermek esztétikai nevelését az őket körülvevő környezet hatásrendszere biztosítja. Az óvodai nevelésben az esztétikai nevelés az irodalom, a zene, a mozgás, a vizualitás, a viselkedés és a környezet esztétikájában valósul meg.

A gyermek együttélését jellemezze a biztonságos, nyugalmas, tevékenységre serkentő légkörben egymás ötleteinek meghallgatása, tiszteletben tartása, a létrehozott produktum megerősítése, az esztétikai kritériumok tisztelete, szabadsága az új létrehozásához ésszerű korlátok között.

Az ember viselkedése része a környezet esztétikájának, információt ad látható és hallható jeleivel az ember belső állapotáról. A világban való eligazodáshoz önmagunk és mások elfogadásához feltétlenül szükség van illemszabályok kialakítására, megértésére, alkalmazására.

Fejlődés várható eredménye

- Kialakul igényük az esztétikus környezet iránt, képesek maguk is létrehozni, alakítani, formálni azt.
- Fogékonyak a szépre, a természetben, a társadalomban, a művészeti alkotásokban.
- Képesek megfogalmazni esztétikai élményeiket, beszédükben igényükké válik az ízléses, csendes tónus, finom beszédstílusa.
- Igényesek megjelenésükben, a viselkedés és érintkezés szabályait ismerik és betartják.

4. 1. 5 Nemzetiségi óvodai nevelés

Az óvodánkba járó gyermekek kb. 10 % -a nemzetiséghez tartozó.

Nevelő, fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a „Nemzetiségi óvodai nevelés” irányelveit.

Tagóvodáink helyi sajátosság alapján határozzák meg a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésének konkrét feladatait, a megszervezésének módját, formáit és tartalmát. A szülők igényeihez igazodón, szülői közösség kérésére (min: 8 fő) a nemzetiségi óvodai nevelés keretében, integrált módon, magyar nyelven valósítjuk meg.

Célunk

A nemzetiségi óvodai nevelés, amely az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a kultúrájuk megismerését és elsajátítását, kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

Feladata:

- a szülők igényei alapján a nemzetiségi kultúrát és hagyományt megismerő nevelésének és fejlesztésének magyar nyelven történő megvalósítása.
- a családi nevelés hiányosságainak kompenzálása, a szociális beilleszkedés segítése. Az óvodához történő érzelmi kötődés megalapozása, a társas kapcsolataik pozitív alakulásának ösztönzése.
- a gyermekek megismerése, a lemaradás és az erős oldalak területének és mértékének magállapítása
- A felzárkóztatás színtere a játék.
- A fejlesztési feladatokat egyénre szabottan, differenciáltan kell megvalósítani.
- Az egyéni fejlesztésről, a felzárkóztatásról az óvónők írásos feljegyzést készítenek.
- A rendszeres óvodalátogatás céljából meggyőzzük, és folyamatosan ösztönözzük a szülőket a családoknál, főleg a tanköteles korú gyermekeknél az óvodai nevelés fontosságára.
- A gyermekeken keresztül fejlesztjük a családi háttérrendszert.
- Folyamatosan kapcsolatot tartunk a Nemzetiségi Önkormányzat tagjaival, vezetőjével.
- A nemzetiségi óvodai nevelés keretében az óvoda nevelési programja tartalmazza a kultúra, művészetek és hagyományok értékeit. A szülők kérésére a tevékenységi formákban hangsúlyozottan kell szerepeltetni a játékokat, verseket, meséket, dalokat. A vizuális
- nevelésben a sajátos szín-és formavilágnak helyet kell kapnia. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepeljen a táncművészet megismertetése.
- A nemzetiségi óvodai nevelés oly módon készítse fel a gyermekeket a sikeres iskolai előmenetelre, hogy tudatosan építsen a nemzetiségi kultúra és a többségi kultúra közötti különbözőségekre és hasonlóságokra.

4.1.6 A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek az óvodába. A társadalmi gazdasági viszonyok változásával magasabb lett a mindennapi gondokkal, megélhetéssel küzdő családok száma. A munkanélküliség nőtt és ezzel együtt a hátrányos helyzetű HH, halmozottan hátrányos helyzetű HHH, gyermekek és családok száma is. Fontos nevelésünkben az egyéni sorsokkal való törődés.

Célunk

Mentálhigiénés óvodai rendszer kialakításával és minden gyermekre kiterjedő preventív tevékenységek szervezésével érjük el az esélyteremtő funkció erősítését, a különbségek mérséklését, a gyermekvédelem hatékony működését.

Feladataink:

- minden dolgozó alapvető feladata a gyermekvédelem.
- minden dolgozó ismerje meg és érvényesítse a gyermekek jogait.

- a gyermekek életkörülményeinek alapos megismerése, feltérképezése, az esélyteremtés lehetőségeinek, módszereinek kidolgozása.
- segítségnyújtás a HH, HHH gyermekeknek a hátrányok enyhítésére, az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása, az óvodáztatási támogatáshoz szükséges információk közzététele.
- a prevenció, a segítségnyújtás jellemzője legyen a szeretetpótlás, a humánus, az elfogadás, a támaszkodás.
- óvodai életünkben a gyermekekkel szemben senki ne alkalmazzon bármilyen okból hátrányos megkülönböztetést, a nevelésünkben minden gyermek egyenlő.
- a gyermekbaleseteket előidéző okok feltárása és megszüntetése.
- a gyermekek rendszeres egészségügyi szűrése és vizsgálata megtörténjen.
- a törvényi rendeletek, módosítások figyelemmel kísérése, a vonatkozó törvényi előírások betartása.
- alakuljon ki konstruktív, összefogással együttműködő kapcsolat az ez irányú tevékenységet végző más intézményekkel, szakemberekkel – a járási Rehabilitációs bizottság, a megyei Tanulási képességeket vizsgáló rehabilitációs bizottság, Gyermekjóléti és Családsegítő Központ, Gyámügyi Hivatal, Igazgatási és szociális Osztály.
- helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervével összhangban az intézmény gyermekvédelmi programjának elkészítése, végrehajtása.

Pedagógiai tevékenységeink:

Az óvodavezető, koordinálja az összevont óvodában a törvényi előírásoknak megfelelő intézményi szintű gyermekvédelmi feladatokat a gyermekvédelmi felelősök közreműködésével.

Az összevont óvodára kiterjedően a gyermekvédelmi felelőssel egyeztetve elkészíti a gyermekvédelmi éves munkatervet. Biztosítja az ön és továbbképzési lehetőségeket, a megfelelő dokumentálás és információ áramlás feltételeit.

Az egészséges és biztonságos nevelés feltételeinek megteremtése mellett megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekbalesetek megelőzésére.

A gyermekvédelmi felelősök a feladatok ütemezésével évenként munkatervet készítenek, és nyilvántartást vezetnek. Szükség szerint intézkedést kezdeményeznek az óvodavezetőnél vagy az illetékes szerveknél.

Az óvodapedagógusok felderítik a fejlődést veszélyeztető okokat és pedagógiai eszközökkel törekszenek a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására.

Gondot fordítanak a veszélykerülő magatartási technikák megtanítására. Gyűjtik az évszakok időjárás változásaiban rejlő veszélyeket és felkészülnek megelőzésükre.

Segítenek a HHH gyermekek azonosításában, és ösztönzik őket és szüleiket a rendszeres óvodába járásra, az óvodáztatási támogatás jogosultságára

Az óvodáinkban eredményesen működik a gyermekekért alapítvány, amely a kisgyermek jobban óvodai életkörülményeinek megteremtésére, a felszereltségünk javítására szolgál.

A rászoruló gyermekek egyéni differenciált fejlesztésben részesülnek fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus, akik közreműködésével ellátjuk a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával kapcsolatos feladatokat.

4.2. Speciális feladatok

Az átlagtól eltérő gyermekek fejlődéséhez vezető széles út felkínálása.

A beilleszkedési és tanulási nehézséggel, magatartási zavarral küzdő BTMN-es gyermek differenciált fejlesztése, fejlődésének elősegítése, megfelelő szakemberek közreműködésével hathatós segítség nyújtása.

A differenciált fejlesztés, foglalkoztatás operatív megvalósítása.

A tehetséggondozást magában foglaló pedagógiai munka szervezése, a tehetségek azonosításának és bontakozásának segítése.

Preventív testnevelés, gyógy-testnevelés megszervezése a mozgásszervi rendellenességek megelőzésére.

Sajátos nevelési igényű gyermekek szakvélemény alapján történő integrált nevelésének biztosítása megfelelő szakemberek közreműködésével. Gyermekek joga van, hogy állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

4.2.1 A hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

A hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség fogalmának törvényi meghatározása, az egyénhez igazodó fogalmi értelmezések, elhatárolások egyre gyakrabban részei a mindennapi óvodás életünknek. A hátrányok főbb okainak – anyagi, szociális, fejlődésbeli – és a veszélyeztetettség főbb okainak feltárása szolgáltatja az alapot a feladatok megfogalmazásához, a pedagógiai tevékenységek megválasztásához.

A hátrányok okainak lehetőség szerinti megszüntetése, kompenzálása a fejlődésük elősegítése. A szülőkkel kialakított folyamatos párbeszéd, kapcsolattartás, tanácsadás a problémák megoldása, feloldása érdekében.

Kapcsolattartás a megfelelő segítő szervekkel /gyermekvédelmi tevékenységeknél felsorolva /. Az egészségileg hátrányos, születési rendellenességgel született gyermekek érdekében kapcsolat kialakítása a gyermekorvossal, védőnővel. A megelőzés, prevenció rendszerességének hatása.

4.2.2 A differenciált fejlesztés, foglalkoztatás alkalmazása

Nevelő-fejlesztő munkánk során az egyéni képessége, tehetségre, fejlődési ütemre és szociokulturális háttérre építünk. Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a szociálisan hátrányos helyzetű HH, és HHH gyermekek differenciált fejlesztésére. Biztosítjuk az iskolába lépéshez szükséges érési folyamat fejlődését.

A gyermekek fejlettségi szintjének megállapítása.

A következő fejlettségi szintre való eljuttatás megtervezése.

A részképességek és az ismeretek hiányosságának pótlásához a feltételek biztosítása, a tapasztalatok, elsajátított ismeretek gyakorlása, megerősítése.

A gyakorláshoz, elmélyítéséhez szükséges idő, lehetőség és eszközök biztosítása.

A gyermek pozitív értékelése, megerősítése a fejlesztés során.

A pozitív énkép kialakítása

A család figyelmének felkeltése a lemaradásra, a fejlesztési folyamat és az eredmény ismertetésére, az együttműködésre a gyermek érdekében.

4.2.3 Tehetséggondozást segítő pedagógiai tevékenységek

Kiemelten kezeljük a tehetség-összetevők, képességek, készségek mozgósítását, fejlesztését. Differenciált foglalkoztatás során jobban felfedezhetőek és azonosíthatók azok a gyermekek, akik bizonyos területen, átlagon felüli adottságokkal rendelkeznek. Fejlesztjük a tehetségígéretes gyermek erős oldalát. Erősítjük a gyermek tehetségével összefüggő gyenge területeket. Olyan légkört alakítunk ki a gyermekek körül, amely őt elfogadja, személyiségének fejlődését segíti. Megteremtjük a pihenés, relaxációs lehetőséget.

Feladataink

- A szülők figyelmének felhívása a gyermek átlagon felüli adottságaira.
- A megfelelő tárgyi feltételek biztosítása a tehetség bontakoztatásához.
- Az óvodapedagógus folyamatos felkészülése az átlagon felüli adottságok támogatásához.
- A differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazása.
- A tehetségcsíra, az átlagon felüli adottság továbbfejlesztéséhez megfelelő szakember, lehetőség felkutatása és ismertetése a szülőkkel.
- Tehetséges gyermekek felkutatására, felkarolására képes tehetségsegítő kezdeményezések és komplex fejlesztő programok szervezése.

A kisgyermek átlagon felüli adottságát kihívásra készítjük.

Játékos, az öntevékenységet megerősítő helyzetekben, kooperatív játékokban, cselekvésre épülő tanulásban fejlesztjük a gyermek kreatív adottságait a gazdagítás módszerével.

A komplex programok alkalmával motivált légkört alakítunk ki, amely a gyermekek motivációs adottságait fokozni tudja a speciális terület irányába.

Tehetségműhelyek kimunkálását szervezzük oly módon, hogy a Gardneri tehetségterületekhez hozzárendelünk óvodai tevékenységeket, amelyek jól fejlesztik a gyermekek speciális adottságterületét, tehetségterületét.

Figyelembe vettük az óvodánk nevelési gyakorlatát, a pedagógiai programját, a tevékenységeink tradícióját és a nevelőtestület humán értékeit.

A tehetségterületek kimunkálását az interperszonális és intraperszonális területek koherenciájával folyamatosan tervezzük:

- a természeti tehetségterület a természeti adottságaink és környezetünk felfedezésének műhelye.
- a testi-kinesztetikus tehetségterület a népi játékok, dalos játékok, táncázás-táncos tevékenységek műhelye.
- a testi-kinesztetikus tehetségterület az ovi-foci Bozsik program tehetség műhelye.

4.2.4 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését az óvodai csoportokban a többi gyermekkel együtt nevelve valósítjuk meg intézményünkben.

Az óvodai nevelés, az óvodai foglalkozás elsődlegesen nem a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentését, a gyermek egészségügyi rehabilitációját, rehabilitációját szolgálja.

A tanulási képességet vizsgáló rehabilitációs és szakértői bizottság véleménye alapján egyéni foglalkozás keretében – egyéni fejlesztési terv (egyéni haladási napló) alapján – biztosítjuk egyéni megsegítésüket.

A sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése érdekében biztosítjuk, hogy a fogyatékos típusának megfelelő végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus segítse az óvodapedagógusok munkáját.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését különösen az alábbiak figyelembe vételével valósítjuk meg:

A kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezet megteremtésével segítjük;

Az óvodában töltendő időt - a szakértői vélemény alapján folyamatosan és fokozatosan növeljük;

A különleges gondozási igény kielégítésénél kiemelt figyelmet fordítunk a speciális segédeszközök használatára, a segédeszközök elfogadtatására, az azok következetes használatára és megőrzésére nevelést folyamatos feladatunknak tekintjük;

A fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszhetőséget tükröző gyógypedagógiai – orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisaira, javaslataira építjük;

A fejlesztések a számunkra megfelelő területeken valósuljanak meg, az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.

A helyi pedagógiai programunkban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbözőségek ellenére minden gyermekre érvényesek. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a tartalmi és eljárásbeli differenciálás nagyobb mértékű és a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét, szakemberek felkérését is szükségessé teszi.

5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.1 Személyi feltételek

5.1.1 Óvodapedagógus kép

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétel, személyisége követendő modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

„Aki nevelni akar, legyen maga is jól nevelt.”

Az óvodapedagógusnak képesnek kell lenni a szeretet megmutatására. Törekedjen minden pedagógus a kölcsönös megértésen alapuló összhang felnőtt - gyermek, felnőtt-felnőtt közötti kapcsolatra. Célunk: Nyitott, szociálisan érzékeny intézmény és pedagógus.

Ahhoz, hogy az óvodapedagógus szakszerűen felkészült partnere lehessen az óvodás gyermeknek négy területet, emelünk ki, amelyen belül megbízható szakismerettel kell rendelkeznie:

- Az óvodás gyermek képességei (kognitív, szociális, motoros, verbális) és szocializációja (utánzás, azonosulás, identifikáció, társas hatóképesség stb.).
- A modern pedagógia paradigmái, értékei.
- A gyermeki környezet sajátosságainak ismerete.
- A játék legfőbb pszichológiai-pedagógiai kérdései, különös tekintettel az óvodapedagógus játékfeltétel megteremtésének és együttjátzásának pedagógiai vonatkozásaira.

A gyermekkapcsolatban inspiráló, támogató, igazodó, illeszkedő attitűdre törekvő óvodapedagógus további jellemzői: a közvetlen, nyugodt hangvétel, a megengedő, de következetes attitűd, a kölcsönösség, a kongruens kommunikáció, az empátia, a személyes bánásmód, készség az együttműködésre, pozitív beállítódás, a gyermekek érdeklődéséhez, igényéhez való alkalmazkodás.

Alapvető jelentőségű az óvodáskorú gyermek környezetvédelmi szemléletformálásában a felnőtt modell, azaz az óvodapedagógus személyisége és egyben környezetkultúrája.

Az óvónő viselkedése, az általa tanúsított környezeti vonatkozású cselekvések (tisztasággal, hulladékkal, élőlényekkel, energiával kapcsolatban) a gyerekek számára olyan minták, amelyeket mélyen bevésnek, követnek.

Nevelésünk eredményességéhez hatékony módon járul hozzá az óvodapedagógusok és a nevelést segítő nem pedagógus alkalmazottak együttműködő munkája.

Az óvodapedagógus és dajka is összehangolt, nyugodt nevelőmunkára törekedjen.

Az óvodapedagógus segítője a pedagógiai asszisztens és a dajka, akik nem csak külső szemlélői, hanem belső tevékeny résztvevője a csoportban zajló eseményeknek. Rendelkezzenek nagyfokú gyermekszeretettel és szociális érzékenységgel, empátiakészséggel, hitelességgel.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai életét meghatározó nevelési célkitűzések megvalósulása, a szociálisan hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének felvállalása is közös feladat.

A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét. Az óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a migráns gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, hagyományait.

5.1.2 Humánerő gazdálkodás

Intézményünkben a legtöbb alkalmazott rendelkezik a munkaköre által előírt legmagasabb szakképzettséggel.

A szakmai megújulás iránti igényünket jelzi a nevelőtestület kvalitása, a próbálkozó, innovatív törekvésekre vállalkozó hajlandóság. A nevelőtestület az intézmény legfőbb tanácskozó és határozathozó szerve.

A hétévenkénti továbbképzési kötelezettségének valamennyi óvodapedagógus eleget tett és folyamatosan tesz.

Jó a szakvizsgázott óvodapedagógusok aránya óvodánkban.

Az ön és továbbképzések irányát meghatározták és határozzák a helyi pedagógiai programunk, az óvodák fejlődési iránya, az önfejlődést segítő kezdeményezésekbe kapcsolódó pedagógiai akarat, az EUS pályázatok (pl. TÁMOP) és a fejlesztési stratégiák.

Az óvodánk stratégiai dokumentumaiban meghatározott célok és feladatok gyakorlati megvalósulását a projekt szemléletmód mentén szerveződő és kooperáló team munka segíti a mindennapi nevelőmunkába beépülni.

A munkaköri feladatok végzése az óvodák közötti rugalmas együttműködést és átjárhatóságot is lehetőségként rejti.

A tagóvodák között szerveződő két belső munkaközösség az intézmény szakmai munkájának irányításában, tervezésében, szervezésében és ellenőrzésében vesz részt, a munkaközösség vezető által elkészített munkaterv alapján évente öt alkalommal.

A nevelőtestület tagjai szabadon választhatják meg melyik belső munkaközösség vagy a tehetségfejlesztő team tagjai kívánnak lenni.

A munkaközösségi tagok véleményezik és jóváhagyják a nevelési munkaterv alapján a munkaközösség munkatervét.

A munkaközösséget munkaközösség-vezető irányítja, melyet a vezető bíz meg öt évre.

A humánerő fejlesztés stratégiáját a helyi pedagógiai program felülvizsgálata, a speciális feladatok vállalása, a változásokhoz alkalmazkodás, az erőforrások folyamatos felkutatása, és az informatikai, az idegen nyelvi jártasság, készség megszerzése determinálja. A nevelőmunkát közvetlenül segítő munkakörök: dajka, pedagógiai asszisztens és óvodatitkár. Az intézmény működéséhez szükséges további munkakörök: élelmezésvezető,

gazdasági dolgozó, szakácsnő, gépkocsivezető- karbantartó, épület gondnok, tálalókonyhai alkalmazott.

A 2013 szeptemberében bevezetett pedagógus életpálya modell ösztönzően hat a pedagógiai munka minőségére a szakmai fejlődésre, a megfelelő életszínvonal megteremtésére.

A kötelező minősítési eljárás során az óvodapedagógusok minősítő vizsgát tesznek, ahol fokozottan középpontba kerül a pedagógusok kötelezettségeinek teljesítése.

5.2 Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Óvodáink épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermekeink biztonságát, kényelmét, komfortérzetét, lehetővé teszi a mozgás- és játéki igényük kielégítését, biztosítja egészségük megőrzését. A környezet esztétika formálásában elsődleges szempont, hogy a gyermekeket, harmóniát árasztó, tevékenységre ösztönző színekkel, formákkal és anyagokkal vegyük körül. A nevelési színtérként lehetőséget kínál inger-gazdag módon zöld óvodai szokások formálására és a tehetségfejlesztés művelésére.

Prioritásként kezeljük:

- A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel kell elhelyezni.
- Tárgyi felszereltségünk további fejlesztési vonalát az óvodáink sajátos nevelési elképzelései és a speciális feladatok megvalósítási szükségletei adják. Zöld Óvodák működésében, felszereltségében az energiatakarékos, környezetbarát szemlélet érvényesül. Mind három óvodában energiatakarékos világítás, és fűtés van. A központi óvoda infrastruktúra fejlesztésével az energetikai korszerűsítése is megvalósult.
- A tehetséggondozó pedagógiai tevékenységek mentén az óvodák udvarain a játék-mozgásfejlesztő és tevékenykedtető eszközök folyamatos bővítése, a biztonsági feltételeknek megfelelés továbbra is kiemelt feladat. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.
- Különböző támogatások felkutatásával törekszünk a szakmai anyagok beszerzésére. A korszerű, tevékenykedtető, felfedezésre, bújáráskodásra alkalmas eszközök, tapasztalat és élményszerzési lehetőségeket kínáljanak. Pályázati források felhasználásával az informatikai eszközök beszerzését továbbra is a szakmai fejlesztés szolgálatába állítjuk.

5.2.1 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő kötelező eszközök és felszerelések jegyzékét az 1998-as OM rendelet tartalmazza. A tárgyi feltételek javítását, felszereltségünk fejlesztését a kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke alapján terveztük és tervezzük megvalósítani. Az óvodák 2000-2003-ig terjedő intervallumra elkészítették az eszköz beszerzési ütemtervet, amelyet a fenntartó elfogadott. Anyagi fedezet hiányában nem

sikerült csak részben végrehajtani a beszerzéseket, ugyanakkor a megtörtént beszerzések is több esetben újabb cserére szorulnak.

A négy év időtartamra lebontott ütemterv megvalósítási határidejét a fenntartó törvényi lehetőségével élve elhalasztotta 2008-ig, majd az újabb halasztás 2012-ig érvényes.

Az eszközök és felszerelések beszerzése folyamatosan több forrásból történik, minden lehetőséget megmozgatunk, és minden támogatást felkutatunk. A megvalósítás a lehetőségek tükrében folyamatos. Elhasználódás esetén csere és javítás.

Eszköz és felszerelések jegyzéke

Eszközök, felszerelések	Hely, mennyiség	Kialakításra, beszerzésre, pótlásra vár
Logopédiai szoba	Hétpettyes Tagóvodában Százszorszép Óvodában Pitypang Tagóvoda	
Tornaszoba	Hétpettyes Tagóvoda Pitypang Tagóvoda	Százszorszép Óvoda
Nevelőtestületi szoba	Százszorszép, Hétpettyes Tagóvoda	
Orvosi szoba	Hétpettyes Tagóvoda	
Mosléktároló	Pitypang Tagóvoda helyiségben kialakítva, másik két óvodában zárt vödörben megoldott	
Csoportszoba:		
▪ Óvodai fektető	megvalósult	
▪ Gyermekszék	megvalósult	csere szükséges
▪ Gyermekasztal	megvalósult	csere szükséges
▪ Fényvédő függöny	Százszorszép Óvodában redőny megvalósult	
▪ Játéktároló szekrény vagy polc	megvalósult	
▪ Fektető tároló	megvalósult	
▪ Élősarok állvány	megvalósult	
▪ Hőmérő	megvalósult	
▪ Óvodapedagógusi asztal	megvalósult	
▪ Eszköz-előkészítő asztal	megvalósult	
▪ Textiltároló szekrény	megvalósult	
▪ Edény-évöeszköztároló	megvalósult	

Tornaszoba:		
▪ tornapad	megvalósult	
▪ Tornaszőnyeg		Százszorszép Óvoda
▪ Bordásfal	megvalósult	
▪ Óvodai többfunkciós mászó készlet	megvalósult	
Logopédiai szoba:		
▪ tükör	megvalósult	
▪ asztal	megvalósult	
▪ szék	megvalósult	
▪ szőnyeg	megvalósult	
Udvar:		
▪ kerti pad		4 csoport részére
▪ kerti asztal		4 csoport részére
▪ babaház		2 csoport részére

▪ homokozó	megvalósult	
▪ takaróháló	megvalósult	Folyamatosan csere
Gyermeköltöző:		
▪ Öltözőszekrény	megvalósult	
▪ Öltöző pad	megvalósult	

Gyermekmosdó, WC:		
▪ Törölköző tartó	megvalósult	
▪ Falitükör	megvalósult	
▪ Fali polc, Fogmosó pohár tartó	megvalósult	
▪ hőmérő		Csere szükséges 6 csoportban
Óvodavezetői iroda:		
▪ Íróasztal, szék	megvalósult	
▪ Tárgyalóasztal	megvalósult	
▪ szék	megvalósult	
▪ telefon	megvalósult	
▪ könyvszekrény	megvalósult	
Iroda:		
▪ számítógép	megvalósult	
▪ iratszekrény	megvalósult	
▪ lemez szekrény		
▪ számítógép asztal + szék	megvalósult	
▪ telefon, fax	megvalósult	
▪ nyomtató, fénymásoló	megvalósult	
Nevelőtestületi szoba:		
▪ Felnőtt szék	megvalósult	
▪ Fiókos asztal	megvalósult	
▪ Könyvtári dokumentumok	folyamatos	
▪ Könyvszekrény	megvalósult	
▪ Tükör		
▪ mosdókagyló		
▪ videó	megvalósult	
▪ televízió	megvalósult	
▪ magnetofon	megvalósult	
▪ diavetítő		Csere 3 db
▪ vetítővászon		Csere 3 db
Agyneműhuzat, lepedő		Gyermekenként + 1 váltás
Abrosz		Csoportonként + 1 váltás
takaró		Csere 90 db
Törölköző		Gyermekenként + 1 váltás
Szennyes-ruhatároló	megvalósult	
Mosógép	megvalósult	

porszívó		Óvodánként 1 db
Vasaló vasalóállvány	megvalósult	
szárítóállvány	megvalósult	
takarítóeszközök		
Kerti munkaeszközök		Csere
hűtőgép	megvalósult	
Munkaruha		
Védőruha		Csere dolgozóként minden évben
gyógyszerszekrény	megvalósult	
mentőláda	megvalósult	

A helyi sajátosságaink és egyediségünk nevelési gyakorlatának tárgyi feltételeit pályázati, alapítványi és más egyéb forrásból teremtjük elő.

5.3 Az óvodai nevelés megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez, komfortérzetének kialakításához rugalmas időkeretre van szükség. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben. Ennek feltétele a jó napirend és hetirend, amely biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

A tevékenységek időkereteit, a napi - és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. Az óvodák nevelési sajátossága tükröződik a napi – és heti rendben visszatérő rendszerességek és állandóságok formájában, a felajánlott tevékenységek szervezeti kereteiben. Igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

Az óvodapedagógus a tevékenységeket a gyermekek igényeihez mért elgondolás alapján a döntéseik figyelembevételével egyénileg, mikro csoportosan vagy csoportosan végzi. A heti- és napirendet a két óvodapedagógus együttműködve készíti el meghatározott elvek szerint, melynek vezérfonala a projekttervezés.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Vegyes, részben osztott és osztott csoportokkal működünk. A csoportok életkori összeállításánál a kisgyermekek érdekét tartjuk elsődleges szempontként.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével.

6. Az óvodai élet tevékenységi formái

6.1 Játék

Célunk

Játékra orientált intézményi működés. A játék, a kisgyermek alapvető és legfontosabb tevékenysége válják az óvodai nevelés legfontosabb, legfejlesztőbb, leghatékonyabb eszközévé.

Feladataink:

- az óvoda a játékon keresztül érzelmi biztonságot nyújtva neveljen és teremtsen közeget a gyermeki fejlődésnek, szocializációnak. A játék a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenységgé váljon.
- élményszerzési lehetőségek biztosítása a gyakorló, szimbolikus- szerepjátékhoz, konstruáló és szabályjátékokhoz
- a szabad játék a mindennapokban érvényesüljön, élményt adó tevékenységek biztosításával.

- a játék hozzáférés természetes és nem feltételekhez kötött
- élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása a „jó” játékhoz.
- nyugodt, jó közérzetet nyújtó szabad választáson alapuló önálló tevékenységre hangoló légkör megteremtése.
- gazdagítani a gyermekek élményanyagát, szituációk megteremtésével a viszonyulás és újraélés lehetőségének felkínálásával, szimulációs játékokkal is.
- a tanulási folyamat teljes egészében a játékban találjon közvetítő közegre.

A jó játékhoz megfelelő tapasztalat, élmény szükséges. A játék tartalma nagyrészt a gyermek valóságáról szerzett benyomásaitól, tapasztalataitól, ismereteitől függ, ezért arra törekszünk, hogy a gyermekek minél jobban megismerjék környezetüket, részesei legyenek az eredményeknek (betakarítás, munkahelyek látogatása, utazás). Sok közös élmény, gyűjtőmunka, a gyerekek által készített játékeszközök, a témák többirányú megközelítése és tevékenységhez kapcsolása gazdagítja a játékfajtaikat.

A közvetlen és távolabbi környezetünk sajátos megtapasztalást, ismeretet kínál a gyermekek számára.

Az önálló alkotást az együttműködő a kooperáló képesség, a kreatív képzelőerő és gondolkodásmód fejlődését is eredményezi az építő, konstruáló játék.

Játékfajta: gyakorlójáték, építő konstruáló játék, szerepjáték, szabályjáték, dramatizálás, bábozás, barkácsolás

A gyermek ismeretei, tapasztalatai a játékban realizálódnak.

Szabadon választhatja meg a játék tartalmát, témáját.

Önmaga dönt, hogy hol, kivel, mennyi ideig, hogyan játszik.

Élményeit, tapasztalatait játékos keretben, saját fejlesztési szintjén dolgozza fel.

Különböző játék helyzetekben különböző magatartás és viselkedésmintákat gyakorolhat.

A játék és a tanulás témái azonosak lehetnek. Azok a jelenségek, események, amelyek megismerése gazdagította a gyermeket, a környezettel, a világgal való együttélésüket alapozza meg.

A gyermekek és óvónő kapcsolata a játékban

Az óvodapedagógus játékbeli szerepe a következő: azon hatások összessége, amellyel a gyermekek játékanak kibontakozását segíti elő feltételteremtő tevékenységével és játékával. Az óvodapedagógus a játék kibontakozása céljából hat a játékra.

A játék jellemzői (interaktív, szabad és nem korlátoz, örömszerző, többféle megoldást tesz lehetővé, ötletgazdag, alkotó) megkívánják az óvodapedagógus aktív jelenlétét élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.

További jellemzők empátia, személyes bánásmód, készség az együttműködésre, pozitív beállítódás, a gyermekek játékérdeklődéséhez, játékigényéhez való alkalmazkodás.

A játék hozzáférés természetes és nem feltételekhez kötött kiemelten fontos.

A gyermek és az óvónő egyenrangúan alakítja játékkörnyezetét. Olyan játékkörnyezet kialakítása, amely magába foglalja a választhatóságot, és a gyermekek aktívan részt vesznek továbbá a játékos tevékenység szervezésben is meg kell mutatkoznia

Fejlődés várható eredménye

- A gyermek szeretnek és tudnak is játszani, képesek több napon keresztül céltudatosan, ugyanazon játéktémában együttesen részt venni.
- A környezetükben megfigyelt, tapasztalt jelenségeket képesek feldolgozni, és újraalkotni.
- Önállóan kezdeményeznek szerepjátékokat és szabályjátékokat.

- Elosztják a főbb szerepeket, betartják a szabályokat, egymáshoz és a szabályokhoz tudnak alkalmazkodni.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, és bábokkal eljátsszák.
- Képesek problémahelyzeteket megoldani (dominó, kártya, puzzle)
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Egyszerűbb kiegészítő eszközöket önállóan képesek elkészíteni, játékaikban felhasználják azokat (társasjáték, báb, dramatizáláshoz eszközök)
- Interakciójuk gazdag, kulturált érthető.

6.2 Mese, vers

Célunk

A gyermekek életkorának megfelelő értékes irodalmi élményt nyújtó óvodai nevelés. Az irodalmi nevelés által olyan érzelmi dominancia érvényesül, ami megalapozza az óvodás kisgyermek pozitív környezeti attitűdjét.

Feladataink:

- a gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeinek biztosítása
- a gyermek érzelmi, értelmi erkölcsi fejlődésének elősegítése, anyanyelvi kultúrájának, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása.
- az igényesen válogatott gyermekirodalmi alkotások váljanak élménnyé a körülmények, a mesei hangulat komplexitásának megteremtésével.
- a gyermekek képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel.
- a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó beszédkedv, szókincs, helyes artikuláció fejlesztése.
- kézművességet folytató szülők munkájának, alkotásának bemutatása (korongozás, szövés, babák festése)
- fontos, hogy ez az élmény érzelmi, hangulati feszültséget keltsen gyermekben, jelentőséggel bírjon, és belsővé váljon. Így építkezik mozzanatokból, az irodalmi, és esztétikai élmény.
- teremtsünk lehetőséget, hogy a gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja legyen.

A természeti szépség és esztétikus környezeti valóság felfedezése és az ezt érzékeltető gyermekdalaink éneklése komplex esztétikai élményt jelent a gyermekek szép iránti fogékonyságának alakulására.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi élményeket nyújtanak.

Az óvodásgyermek hitvilága, vallása a mese. Nyitottsága, kíváncsisága végtelen, s ezen keresztül - környezeti szempontból is - értékes ismeretekre tesz szert. Meglelkesíti a világot, számára a tárgyak is érző lények; s ő maga is érzelmi telítettséggel fordul mindenhez. Ez nagyon erős alap a természettel, környezettel kapcsolatos pozitív kapcsolat kialakulásához.

A mese - képi és konkrét formában - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.

Megteremti az alapot ahhoz, hogy a gyermekek be tudjanak új ismereteket fogadni a mese, vers közegén keresztül, s ez által ismerkednek a környezetükkel. Sok esetben az irodalmi alkotások elegendőek a megfigyelt jelenség, élőlény tulajdonságainak magyarázatára, ritkán megfigyelhető jelenségek „meglátatására”. A gyermekek észlelésének alapja az érzelmi

beállítódás, a nyelvi humor olykor feloldja az egyes élőlények iránti ellenszenvüket. A kirándulásokon, sétákon megfelelő időben és helyen elmondott vers, mese részlet a csoportszobában elismételve alkalmas a felidézésre, érzelmi hatások fokozására, elmélyítésére.

Az irodalmi anyagot úgy válogatjuk össze, hogy tartalmazzon magyar költészetet, klasszikus és magyar költők verseit, népmeséket, klasszikus és mai írók meséit.

Az irodalmi anyag kiválasztásában feladatunk, hogy a gyermekek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő irodalmi anyagot válasszunk. Az etnikai cigányság meséit, verseit is megismerttetjük a gyermekekkel, népi kultúrájukat ápoljuk.

Sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik, a gyermekek kezdeményezéseihez, vagy az óvodapedagógus ösztönzésére. Ez lehet kezdeményezési helyzet, - lehet, választható, az egész csoport számára felajánlott tevékenységként (mesehallgatás).

A magyar gyermek költészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermekek érzelmi értelmi és erkölcsi fejlődésének, fejlesztésének egyik legfőbb segítői. A mese-képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az auditív, vizuális hatásokat úgy tehetjük élménnyé, ha a többi érzékszervvel, sőt egész testtel is átélhetővé válik. Szívesen azonosulnak a népmesék mintát adó hőseivel, miként lehet eligazodni a világban milyen viselkedésmóddal, lehet a „rossz” felett győzedelmeskedni.

A mesék általi nevelő tevékenységre szeretnék megnyerni a szülőket, hogy közösen szolgáljuk a gyermekek személyiségének fejlesztését.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – mesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Fejlődés várható eredménye

- A gyermekek szívesen ismétlik a verseket, mondókákat.
- Önállóan készítenek könyveket projektekhez kapcsolódva.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak egyedül, és társaiknak mások és önmaguk szórakoztatására is.
- A természeti szépségek, környezeti változások ösztönzéseként szívesen mondogatnak történeteket, meséket, fantáziaalkotásokat.
- Kialakulnak az életkornak megfelelő beszédképesség alapjai.
- Fejlődik képzeletük, beszédkedvük, kialakul beszédfejlődésük, bővül szókincsük.

6.3 Ének, zene, énekes játék, tánc.

Célunk

Óvodásaink zenei anyanyelvét, és a zene megszerettetésének, befogadásának képességét megalapozó óvodai nevelés.

Feladataink:

- A készségek fejlesztése mozgás, hang, szöveg összekapcsolásával
- Zenei élmény nyújtása és az éneklés ösztönzése
- Természeti és társadalmi valóság megjelenítése a népi játékok segítségével
- A természetes környezetben rejlő zenei lehetőségek átélésével is fejlődjenek, differenciálódjanak zenei képességeik.

- Változatos zenei hatások (az egytténeklés és zenélés, a jókedvű egyttmozgás és tánc, népi gyermektánc,) élményszerűségével bontakoztassák ki zenei alkotóképességük, kreativitásuk csíráját.
- Ismerkedjenek meg koruknak megfelelően zenei örökségünk sokszínűségével, értékeivel, népi szokásokkal, népi gyerekjátékokkal az ősi kultúránkból eredő népzenevel.

- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását.

Programunkban Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra építjük a zenei nevelést.

Projekt rendszerben elválaszthatatlan a tevékenységtől a gyermekek asszociációi által kezdeményezett ének, énekes játék és az óvodapedagógus által felajánlott lehetőség.

A zenei anyanyelv megalapozását, a zene iránti igény kialakítását úgy kívánjuk elérni, hogy a mindennapok során lehetőséget teremtünk a közös éneklésre, játéokra.

A zene és a testmozgás szerves kapcsolatban van: énekes játék a szabad ég alatt, ősidők óta a gyermekek életének legfőbb öröme. Ha a gyermekek szokásai, készségei, képességei ilyen légkörben fejlődnek, jó talajt teremtünk az alkotó fantázia, beleélő képesség kialakulására, zenei találékonyság bontakoztatására.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az óvodai ének-zenei nevelésünk alapja a népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok, hagyományok gyakorlása.

A természeti szépség és esztétikus környezeti valóság felfedezése és az ezt érzékeltető gyermekdalaink éneklése komplex esztétikai élményt jelent a gyermekek szép iránti fogékonyságának alakulására. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A népi játékok és népi hagyományok gyűjtésével felvállaljuk a népi kultúra őrzését, ápolását, amelynek gyakorlásával a beszélt, a zenei és a táncos anyanyelv elsajátítása egymást erősíti. A népi játékok tevékenységében aktívan, alkotó módon vesznek részt a gyermekek úgy, hogy örömeikre szolgál. Pedagógiai kezdeményezéssel a népi játékok tehetség területként szervesen beépülnek az óvodai nevelésünk gyakorlatába, amelyek énekes változataikkal, egyszerű csoportos mozgásaikkal előzménye a néptáncnak.

Elsődleges célunk, a népi játékok élményén keresztül fejlődjön a gyermekek teljes személyisége, mozgáskészsége, erősödjön a közösségi érzése, jó alapot kapjon a táncos kifejezési forma és lehetőséget kínáljunk a tehetségek kibontakoztatására.

Fejlődés várható eredménye

- Szívesen énekelnek játékból, jókedvből fakadóan, spontán, vagy tervezett tevékenységek alkalmával.
- Természetes szokássá válik a kirándulás és zeneiség összekapcsolása.
- Fejlődik zenei képességük, készségük, érdeklődésük, szokásuk.
- Zenehallgatás közben megismerkednek esztétikai ízlésvilágukat formáló művészi értékű zenével.
- Zenei légkör szövi át az egész napot.
- A gyermekek bátran énekelnek egyedül is.
- Tudnak improvizálni.
- Ismernek hangszereket, megnevezik azokat.
- Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát.
- Ismerik, szívesen játsszák szűkebb környezetünk hagyományos népi játékait, táncait.

6.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célunk

A gyermekek tér, forma és színeképzeteit gazdagító, képi gondolkodásuk fejlesztését, esztétikai érzékenységüket, szép iránti nyitottságukat, igényességüket alakító nevelés.

Feladataink:

- A gyermekek alkotó-befogadó képességének, kreativitásának, finom és nagymotoros mozgásának és intellektuális képességének fejlesztése.
- A környezeti világ megismerése által a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
- Megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, a rajzolás, festés, mintázás, és kézi munka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival a gyermeki önkifejezés megteremtésére teret biztosítani az egész nap folyamán
- Kézművességet folytató szülők munkájának, alkotásának bemutatása (korongozás, szövés, babák készítése, festése)
- 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.
- Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka sokszínű tevékenység, amelyre az óvodapedagógus az egész nap folyamán teret biztosít.

Az anyaggal való játék örömét, az alkotás élményét megéltó gyermekek számára kezdetben nem az eredmény, hanem a tevékenység fontos.

Természeti szépségeink spontán hatása érződik a környezetesztétikánk megteremtésében.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal nemzeti szimbólumokkal az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni, kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására..

Gyermekeink ismerkednek a természet formáival, színeivel, kiterjedéseivel, amely lehetőséget ad szemlélődésre, a vizuális megtapasztalásra az objektív megismeréstől a szubjektív befogadásig, és kifejezésig. Ezáltal fejlődik az esztétikai érzékenységük, és értékelő képességük, érdeklődve gyönyörködnek saját alkotásokban, a mű és népművészeti szépségekben.

A gyermekek átélik a felfedezés, az alkotás, a színek, formák adta örömet, esztétikai élményt. Megismerkednek az anyagok formálhatóságával, tulajdonságával. Természetes anyagokkal, különböző tárgyakkal építenek, sorakoztatnak, formákat kiraknak.

A saját élményeken alapuló témákban a mesék, versek, gyermekdalok, ünnepek, közös élmények ábrázolása is gazdagítja a képi szabad önkifejezést. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Arra ösztönözzük őket, hogy legyenek megtervezői a környezetalakító, díszítő munkának és vonják be szüleiket is az óvoda szépítésébe és az alkotó-alakító munkához szükséges eszközök gyűjtésébe.

Településünk történelmi városrészének megismerése közben gyermekeink találkozhatnak szabadtéri szobrokkal, építészeti műemlékekkel, szülőföldünk képzőművészeinek alkotásaival, múzeumi tárgyakkal

Fejlődés várható eredménye

- Képzőművészetben egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Színháználattukban érvényesítik kedvenc szerepeiket.
- Fokozott önállósággal tudják használni a megismert technikákat, a természet kincseit felhasználva tudják elképzeléseiket kreatívan megvalósítani.
- Egyre gyakoribb az együttes alkotás.
- Örülnek az alkotásoknak és közösen elkészült kompozícióknak.
- Tevékenyek, kitartóak, egymás munkáit megbecsülik.

6.5 Mozgás

Célunk

Olyan irányú mozgásfejlesztés valósuljon meg, amelyben a rendszeres egészség fejlesztő testmozgással, mozgásos játékokkal és feladatokkal elősegítjük az egész személyiség fejlődését.

Feladataink:

- a gyermekek motoros aktivitásának megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- a rendszeres szabadban végzett mozgással az egészséges életvitel kialakítása.
- kondicionális képességek (erő, állóképesség, gyorsaság) és koordinációs képességek (egyensúlyérzék, téri tájékozódó képesség, kinezetikus - differenciáló képesség, reakálási képesség) fejlesztése, amelyek befolyásolják a szervezet teherbíró képességét, a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulását.
- a mozgás feltételeinek biztosítása.
- a gyermek mozgáskultúrájának fejlesztésével segítsük a személyiség akarati tényezőinek alakulását és az alkalmazkodó képesség, téri tájékozódás fejlődését.
- különböző szervezeti formák megteremtése mindennap a gyermekek mozgásszükségletének és képességének differenciált kielégítése érdekében.

A gyermeki tevékenységek rendszerében hangsúlyt kap a testi képességek fejlesztése - kiemelve a mozgáskészség alakítását és fejlesztését (nagy- és finommotorika, motoros koordináció)

A testmozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes hely és helyzetváltató mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A gyermekek megtanulják, hogy a társaikhoz és a körülményekhez alkalmazkodjanak, megfelelően mozogjanak, erejüket gazdaságosan használják fel.

A rendszeres testedzés során fejlődjenek pszichikai, testi, értelmi, szociális képességeik, ennek eredményeként magabiztosabbá és egészségesebbé válnak gyermekeink, felerősödnek, kiegészülnek a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásai.

Rendszeresen alkalmazzuk a preventív mozgásterápiát a tartási rendellenességek, tengelyeltérések, lúdtalp kialakulásának megelőzésére, korrekciójára a megfelelő szakember (gyógy-testnevelő) közreműködésével.

A játékos lábtornát a mindennapi mozgásos tevékenységbe szervesen beillesztjük.

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett

formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. A spontán a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

A mindennapi mozgás a nap bármely részében, bárhol megszervezhető, felfrissülést, edzést, örömet jelentsen a gyermekek számára. A hipermotilis gyermekek mozgásszükségletének kielégítésére és mozgáskoordinációjuk fejlesztésére külön figyelmet fordítunk.

Természetjáró túráink tervezésében tudatosan törekszünk a mozgáslehetőségek számbavételére. Kiaknázzuk a domborzati adottságok változatos terepkörülményeit különféle mozgástapasztalatok szerzésére.

A szabad, tiszta levegőn tartózkodásnak a kooperatív mozgásos játékoknak nagy szerepe van az egészségmegőrzésben, a gyermekek fejlesztésében. A komplex testmozgások hatnak az énkép, az önkontroll, az érzelemszabályozás, a szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődésére.

Fejlődés várható eredménye

- A gyermekek szeretik, igénylik a mozgást.
- Mozgásuk összerendezett.
- Kitartóak a mozgásos játékokban.
- Tudnak a környezetükben tájékozódni, ismerik az irányokat.
- Mozgásukat, viselkedésüket képesek szándékosan irányítani.
- Betartják a szabályokat, kialakul egészséges versenyszellemük.

6.6 A külső világ tevékeny megismerése

Célunk

Megalapozni, alakítani a fenntartható fejlődés érdekében az óvodás kisgyermek környezettudatos magatartását, a környezetért felelős életvitelét, a környezetre figyelő, környezetgondos magatartási szokásait.

Feladataink:

- természeti és társadalmi környezet megismertetése.
- érdeklődés és motiváció keltése, pozitív érzelmi kötődés kialakítása,
- a környezet tevékeny megismertetése- erdei óvoda.
- a szülőföld, a hazai táj megismertetése, megszerettetése séták, kirándulások során biztonságos életvitel kialakítása.
- hagyományok, néphagyományok, ünnepek, zöld jeles napok ápolása.
- tudatos vásárlói szokások alakítása.
- az óvoda zöldítése, zöld óvodai szokások kialakítása.
- a környezet formai, téri mennyiségi jellemzőinek megtapasztalása.
- önálló véleményalkotás, döntési képesség fejlesztése.
- problémaérzékenység, probléma megoldás fejlesztése, a többféle megoldás keresése.

Az óvodai élet során természethez, a településhez kapcsolódó érzelmi kötődést alakítunk ki gyermekeinkben.

A gyermek miközben felfedezi környezetét olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkornak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükséges. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti a családi és a

tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

A környezettel való "együttélésre" nevelés, magába foglalja a környezet tényleges védelmét is, egyben környezet kultúra közvetítését, átadását, ezeken keresztül a teljes személyiség fejlesztését.

A környezeti nevelés négy fő területe a helyi sajátosságainkra épül. A négy rész szorosan és szétválaszthatatlanul összetartozik, egymásra épülve adja meg a lehetőséget a környezeti nevelés helyszíneinek „színtereinek” kiválasztására.

- A külső természeti környezet: (víz, levegő, talaj, növények, állatok)
- Külső ember alkotta (épített) környezet: (épületek, a tárgykultúra, műemlékvédelem, a téralkotás, az eszközök és anyagok ökológiája, környezetbarát szokások, hulladékkezelés, vásárlás és árucikkek, az emberi kapcsolatok, a városi környezet)
- A belső természeti környezet: ("a belső világ": az egészséges életmód, a megfelelő napirend, az egészségre vezető szokások megalapozása, a táplálkozás, a mozgás, a betegség-megelőzés)
- A belső személyes környezet: (a mentálhigiéné, a lelki élet egészsége, önértékelés és énkép)

A külső világ tevékeny megismerésének szinterei

- **Család-óvoda:** nevelésünk sikere a családdal való szoros együttműködés, ugyanakkor a családok szemlélete a gyerekeken keresztül alakítható (a jó szokásokat a gyerekek hazaviszik) szülők, barátok, "más emberek" felfedezésének szintere
- **Az óvoda belső tere:** a csoportszoba és az óvoda egyéb helységei., természetsarkok az ott végezhető munka jellegű tevékenységek. Állatok etetése, gondoskodás a megfelelő életfeltételekről. A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges képességek, tulajdonságok, (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának egyik lehetősége.
- **Az Óvoda kertje** több funkciós (pihenő, játszó, gondolkodó),
  - kerti munka, ültetés, gondozás, komposztálás - újra hasznosítás lehetőségeit nyújtja
  - életközösségek a kertben: a kertben élő állatok életének megfigyelése,
  - madárbarát óvodakert, madárvédelem
- **Az épített környezet,** az ember által alkotott világ környezeti nevelési vonatkozásai is lokális körben kezdődnek.
- **Környezetvédelmi, természetvédelmi tapasztalatok**
Az élethez levegőre van szükség, közlekedés hatásai. A növények élettere (nyáron szárazság, télen sózás) Zaj okai, hatása. Vízzel nélkül nincs élet. Hulladék-szemét, kezelésének megoldása, városi, falusi szinten, emberek és szokások.
- **Természetvédelem:** védelemre szoruló állatok, növények, tájak. Szabályok a védett területeken, parkok, vizek, tavak, folyók, életközösségei.
- **Az óvoda közvetlen környékére tervezett séták,** ismerkedés a hellyel, ahol élnek.
- **Jeles napok ünnepek:** a különböző jeles napok egységes arculatának, tartalmának a gyerekek életkori sajátosságának megfelelő üzenet kialakítás és ennek megfelelő megjelenítés.
- **Az óvoda hagyományai:** családi kirándulások, túrák
- **Erdei óvoda,** mint a környezeti nevelés egyik fontos szintere komplex, felfedező jellegű játékos program, ismerkedhetnek a természettel, a természetvédelem fontosságával.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Erdei nevelés

2006 óta két tagóvodánk, 2009 óta pedig egy tagóvodánk Zöld Óvodaként működik. Egyik tehetséggondozási területünk a környezeti nevelés. Óvodásainknak több lehetőséget kínálunk a tapasztalatszerzésre a természeti környezetben, ahol óvodapedagógusok irányításával élményszerű, komplex cselekvésen keresztül, felfedező jellegű játékos tevékenységekkel ismerkedhetnek a természettel, a természetvédelem fontosságával.

- Olyan cselekvésformákat gyakorolhatnak, amelyek segítségével elsajátíthatják az élő természet megfigyelésének különféle módjait (növények illata, formája, színe, állatok mozgása, neszek, madárhangok)
- Olyan ökológiai szemlélet megalapozása, amely lehetővé teszi a "természetben mindenre szükség van.. nincsenek hasznos és káros élőlények..." elvek elfogadása.
- Olyan aktivitásra, felelős cselekvésre nevelés, amelyben a legfontosabb elv az élet védelme és tisztelete.

A jó erdei nevelésre jellemző, hogy "csinálás" közben lehet tanulni. Olyan „zöld” szokások, szokásrendszerek alapozódnak meg, amik lehetővé teszik az élővilággal való harmonikus együttélést. A tapasztalatok összességéből formálódik ki a szemlélet, attitűd.

Az erdei óvoda, ideális lehetőség a környezeti nevelés szempontjából, a példa erejével hat. Hozzásegít azoknak a szokásoknak a kialakításához, amelyek a növények, állatok védelmét a tiszta, kulturált környezet igényét szolgálják.

A kirándulások, terepjárások során is fontosnak tartjuk a differenciált, egyéni bánásmódot. A "szöszmötölés" lényeges, hogy hagyjuk, a gyerek maga fedezze fel a tájra jellemző élővilágot. Hagyjuk, hogy mindent észrevegyen, ami a réten, erdőben látható. Az erdei óvodában is a gyerekek környezethez fűződő pozitív viszonyának megalapozása az egész pedagógiai folyamat részeként valósul meg. Ott lehetőségünk van arra, hogy nap, mint nap alakítsuk "gyermekünk világlátását". A szóbeli közlés a világlátás alakításában nem elegendő. Az óvodáskor az érzelmek időszaka, az érzelmek tartják hatalmuk alatt az egyén személyiségét, az érzelmek határozzák meg kapcsolatát a környezettel, a "környezetben élőkkel".

Természetbarát gyermek csak természetbarát környezetben, természetbarát életmóddal nevelhető. A gyermekek sokféle újabb felfedezésre ösztönző tapasztalatszerzése közben fejlődik megfigyelő - gondolkodási - beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességük, formálódik társas kapcsolatuk. A nevelési feladatoknak csak akkor tud az óvodapedagógus színvonalasan eleget tenni, ha ő is ismerője az élő természetnek, ha arra vonatkozó sokoldalú a gyakorlatban közvetlenül is felhasználható tudással, tapasztalattal rendelkezik és felismeri a természetben érvényesülő kölcsönhatásokat. A gyermekek képességeinek fejlesztése feltételezi néhány tudományos ismeretterjesztő módszer alkalmazását. A megfigyelés módszerével elsősorban a gyerekek megfigyelő és gondolkodó képessége fejleszthető. Ezért kezdjük már óvodás korban az élettelen tárgyak, egyszerű természeti jelenségek "időjárás elemek" élőlények érzékszervekkel felismerhető tulajdonságainak megfigyeltetését, természetesen gondolkodtató kérdésekkel irányítva a játékos tevékenységet. A megfigyelés és a szóbeli megfogalmazás gyakorlásával a gyermek képessé válik elemi összehasonlítások elvégzésére, csoportosításra. Természetesen közben gyönyörködik a természet csodáiban a pocsolyából kiugró békákban, a nyíló virágokban. Az ilyen jellegű pozitív élmények szükségesek a környezetbarát magatartás formálódásához.

Az egyik legfontosabb módszerünk a szenzitív játékok. Az érzékszervek játék közbeni érzékenyítése a beleélő képességek, az empátia készségét fejleszti olyan mértékűvé, hogy a természetben lejátszódó folyamatokat a gyerekek átélve, átérezve megérik, megértik. A játékok során felébred lelkesedésük, figyelmük az életközösségekre (erdő, rét, patak,

növényeire, állataira) irányul és képesek lesznek élményeiket megosztani másokkal. Megszűnt az ismeret centrikus foglalkozásvezetés és az élménypedagógia módszereit alkalmazzuk a tevékenységek szervezésénél. A közvetlen élményeken alapuló tevékenység hatására fejlődik a gyerekek érzékenysége és alapozódik meg a természettel együtt élni tudó emberszokása.

Környezetünk a matematikai relációk tükrében

Célunk összekapcsolni a matematikai ismereteket, a konkrét környezeti világunkkal.

- Nevelési folyamatunk nem öncélú, hanem sokrétű, változatos folyamatban történő gyakorlás.
- A matematikai tanuláshoz forrása a gyermekek saját tapasztalatszerzése.
- A környezet a matematika nyelvén szól hozzánk, ezeknek, a törvényszerűségeknek a megismerése vágyként él a gyermekben.
- Az óvodásgyermek személyiségének sokoldalú fejlesztéséhez elengedhetetlen, hogy a környező valóságot, mint matematikai jelenséget is átéljék.
- A matematika absztrakt, nagyon sokféle konkrét jelenség közös lényegét sűríti magába. Az értelmi fejlődés folyamatában a matematikai nevelésnek a gondolkodás fejlesztése és a valóság mennyiségi és formai viszonyainak megismerése révén nagy szerepe van.
- A gyermek fejlettségéhez mért érdekes feladat, problémahelyzet felkelti az érdeklődését, mozgósítja találékonyságát. A mozgás, a játékokkal való tevékenység kiemelkedő szerepet játszik a matematikai tapasztalatszerzésben.
- Az óvodás gyermek gondolkodásának fejlesztése csakis az óvodapedagógus- gyermek és a gyermek- gyermek közötti társas kapcsolatok pozitív érzelmi töltésének légkörében valósítható meg.
- A külső világ tevékeny megismerése, a természeti, emberi, tárgyi környezetben való eligazodás az ezzel összefüggő tapasztalatszerzésből, ismeretszerzésből áll. E folyamatba kell beágyazni a gondolkodás fejlesztését, vagyis a gyermekek környezetéből kell kiemelni a tájékozódás, az ismeretszerzés közvetlenül érzékelhető tartalmát

Fejlődés várható eredménye:

- külső világunk tevékeny megismerésének aktív részesei lesznek, tudnak tájékozódni, eligazodni. Gyakorolják a közlekedés alapvető szabályait.
- minél több érzékszerv mozgósításával részt vesznek a külvilág megtapasztalásában.
- sokféle élményből fakadóan, változatos tevékenység által alakul ki pozitív érzelmi kapcsolatok a környezetük élővilágával. Gyönyörködnek a természet szépségében.
- óvodáskor végére kialakulnak a környezet megismerését elősegítő készségek, képességek, azok segítségével képesek önálló véleményalkotásra, döntések hozatalára, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában egyaránt
- alakul problémaérzékenységük, keresik a többféle megoldás lehetőségét.
- Alakul környezettudatos, környezettakarékos magatartásuk, környezetbarát életvitelük, problémaérzékenységük a környezeti problémák felismerésére, megoldásának jártasságára
- Társadalmi és természeti környezetünkben alkalmazzák a környezetgondos viselkedési formákat és magatartásmódokat
- Erdei környezetben megtapasztalják az élővilággal való harmonikus együttélést, megalapozódik a fenntartható fejlődés szemlélete.
- A környezet-megismerés során eljutnak matematikai tartalmú tapasztalatokhoz.
- Felfedezik a környezetükben rejlő matematikai összefüggéseket.

6.7 Munka jellegű tevékenységek

Célunk

A gyermekek egész személyisége alakuljon, fejlődjön, az óvodai élet során megszeretett és megkedvelt munka, illetve munka jellegű játékos tevékenységeken keresztül.

Feladataink:

- becsüljék egymás munkájának eredményét.
- éljék át az én csináltam, mit csináltam sikerélményét.
- tevékenységközpontú mindennapjainkban a szabad választás lehetőségével élve örömmel vállaljanak megbízást, feladatot.
- természetbarát viselkedéskultúrájuk érvényesüljön az egész környezet alakításában.
- a családból hozott tapasztalatokra építve és az óvónői mintát hangsúlyozva formáljuk pozitív kapcsolatukat a munkához.
- a gyermekeket mindig saját magához viszonyítottan értékeljük, ezzel segítjük szocializációját

A munka elsősorban közösségért végzett tevékenység, s közben alakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok, megerősödik a közösség iránti érzésük. Fontos nevelési eszköz, nevelőereje nagyhatású, mert elősegíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit, fejleszti esztétikai alkotóképességüket.

Valóságos élethelyzetekben a kitáruló természeti és társadalmi környezet megismerése közben újabb és újabb lehetőség nyílik a játékos munkavégzésre. A tapasztalatszerzések és a környezet-megismerések, a munkavégzéshez szükséges képességek, tulajdonságok, (pl. a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának egyik lehetősége

Programunkban sajátos színezetet kap a gyermeki munka. A gyermekek aktív közreműködésével formáljuk, rendezzük, alakítjuk a környezetünket. Természeti adottságaink szinte kínálják emóciókeltő hatással, a különféle munkajellegű tevékenységeket. Ehhez szükséges a könnyen kezelhető eszközök biztosítása, kiegyensúlyozott légkör, napirendben megfelelő idő, és példaadás a felnőtt részéről a kitartó munkavégzésre

Munka jellegű tevékenységeink:

- növények ültetése, öntözése, leveleinek permetezése, átültetés, szaporítás, egyszerű kísérletek, csíráztatás, hajtatás, különböző körülmények között. /virágszigetek, élősarok/
- állatok etetése, szaporítása, tisztántartása, gondoskodás a megfelelő életfeltételekről /akvárium, terrárium, madarak védelme./
- csoportszoba rendezés, alakítás, tiszta környezet megtartása, takarító eszközök használata.
- udvarrendezés, alakítás, tisztaságának megtartása, munkaeszközök használata.
- kiszolgálás, naposi feladatok, felelősi feladatok, megbízások, kirándulásra készülési feladatai

Fejlődés várható eredménye

- A gyermekek képesek szükségleteiknek megfelelően, önállóan ellátni magukat (öltözködés, önkiszolgálás).
- A megbízásokat számon tartják, önállóan végzik. Minden olyan területen segítenek, ahol szükség van erre.
- Igénylik saját maguk és környezetük rendjét, esztétikáját, számon tartják az egymást követő munkafázisokat.
- Megtapasztalják, átérzik munkájuk eredményét, tiszteletet éreznek a munkát végző ember iránt.

- Társaiknak és a felnőtteknek az általuk elvégezhető feladatokban segítséget nyújtanak.
- Az önkiszolgálást és a naposi munkát önállóan, felelősséggel végzik.
- Segítik a saját maguk és környezetük gondozottságának kialakítását, megőrzését.

6.8 Tevékenységben megvalósuló tanulás

Célunk

Az óvodás gyermek kompetenciáját fejlesztő nevelés. A gyermekek érdeklődésére, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva cselekvő tevékenység közben valósuljon meg a tanulás folyamata.

Feladataink:

- a világ felfedezése spontán, játékos tapasztalatszerzés folyamatában
- a játékban integrált tanulás megvalósítása
- környezettudatosság alapozása utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás során
- cselekvéses tanulás lehetőségének biztosítása a változatos tevékenységekben
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő igaz és valódi ismeretterjesztés
- tudatos tervezés, felfedezés az óvodapedagógus által irányított megfigyelés és tapasztalatszerzés során
- gyakorlati problémamegoldás során a gyermek önhatékonyágának fejlesztése

A műveltség tartalom integráltan projektek keretében kerül megközelítésre.

A tanulás tartalma, vagyis a tapasztalatok és ismeretek elsősorban a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése. Magukba foglalják azokat a magatartási formákat, viselkedési szokásokat, erkölcsi tulajdonságokat is, amelyek kialakítása ebben az életkorban kívánatos. Az élménypedagógia, módszereit alkalmazzuk a tevékenységek tervezésénél. A közvetlen élményeken alapuló tevékenység hatására fejlődik a gyerekek érzékenysége, és alapozódik meg a természettel együtt élni tudó ember szokása.

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A tanulás tág értelmezése kerül előtérbe, miszerint a tanulás a jártasságok, képességek, készségek kialakítása, melyek az érzelmi és akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegíti.

A tanulás az életet végigkísérő folyamat. Alapfolyamat, amely az óvodáskorban, az alaptevékenységben, a játékban a leghatékonyabb.

A tanulási folyamat a játékos jelleg dominálásával a spontaneitásra, az önkéntelen figyelemre épülve alakul ki. A játék a megismerés legfontosabb eszköze az óvodai tanulás elsődleges színtere.

Tanulásnak tekintünk minden olyan tevékenységet, aminek eredménye valamilyen téren a jártasság, készség, szokás. Óvodánk közvetlen környezeti világának jellemző vizsgálódási tájékozódási területek feltérképezése, tapasztalati megismerése a célunk. Környezeti nevelésünk sajátossága a vizsgálatok, kísérletek saját megtapasztalása, összehasonlítás, becslés – mérés a rész – egész relációjában.

Fejlődés várható eredménye

- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- A tanuláshoz szükséges képességek folyamatosan fejlődnek. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá érik

- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- Óvodáskorra jellemző cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett 6 éves kor körül kialakul az elemi, fogalmi gondolkodás.
- A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

6.9 Hagyományok, ünnepek, jeles napok

Hagyományteremtő rendezvényeink, ünnepeink egyéni arculatunkat hangsúlyozva színesebbé, sokrétűbbé teszik pedagógiai munkánkat, erősítik óvodai közösségünk összetartozását. Kisgyermekkorban a cselekvéssel szerzett tapasztalatok, érzelmek és élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel amit kapott, és közben van hova visszakapcsolnia azokat. Erkölcsi, esztétikai értékrendszere kialakul, a szükségletek további cselekvésre készítetik. Felnőtt korában a néphagyomány-ápolás igénye, már mint magasabb rendű szükséglet jelenik meg. A néphagyomány láthatatlan szervezőerő.

Az ünnepek, akár természeti, akár társadalmi tartalmúak, akár a néphagyományban gyökereznek, kiemelkednek a hétköznapokból. Fontos azonban, hogy: az óvodáskorú gyerek szintjén természetes életmenetükben ötvözve jelenjen meg.

Az "ünnepelni tudás" képességének alakítását a néphagyomány-ápolás, a természet és a társak szeretetére nevelés elősegíti. Az ünnep napján a gyereket körülvevő felnőttek magatartása, és a környezet jelzései (ünnepi jelképek), a naphoz kapcsolódó közös élmények a gyerekekben mély érzelmi nyomokat hagynak. Átérik az ünnepnapok "másság"-át, a bensőséges összetartozás élményét, alapozódik az "ünnepelni tudás" képessége. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, az óvoda megteremtheti a családokkal való együttműködés sajátos formáit.

A szokásokat, népi hagyományokat ápoló ünnepek mellett az óvodánkban jelkép szintjén megemlékezünk társadalmi ünnepekről is. Az ünnepélyek formáját, jellegét nevelőtestületünk az éves tervben rögzíti.

Feladataink:

- Ismerjék meg a gyermekek az óvodánk ünnepi hagyományait, helyi és környékbeli népszokásokat, társadalmi és vallásos ünnepeket, településünk ünnepeit.
- Az ünnepi külsőségek és tartalmak segítsék a gyermekek személyiségének fejlődését, a pedagógiai programunk szellemiségének érvényesülését.
- Változatos alkalmakat kínáljunk a partneri együttműködésre, a közös ünneplés örömeire, a PR tevékenységek lehetőségeire.
- Az ünnepek alkalmával projekt szemléletű tervezéssel tág teret adjunk az innovatív kisgyermekkorai nevelés pedagógiai törekvéseinek az ünnepvárás és megélés folyamatában.

Nevelőmunkánk pedagógiai irányát erősítő hagyományaink, ünnepeink a zöld óvodai értékek és a tehetséggondozás tevékenységeinek koherenciájára épülnek.

1. Társadalmi ünnepek:

- Mikulás – SZMK – közreműködése,
- Advent - családdal együttműködve,
- Karácsony – csoportonként szülőkkel
- Húsvét – óvodánként,
- Anyák napja – édesanyák köszöntése – csoportonként.

Egymáshoz alkalmazkodó csoportbeosztással történik a szervezés.

2. **SZMK és a szülők aktív közreműködésével** évente egy alkalommal pedagógiai célú fejlesztésre felhasználva bevételes ünnepélyt rendezünk:

- Farsang

Együtt tervezés, szervezés, lebonyolítás a szülőkkel közösen, rokonok, családtagok meghívása. Tagóvoda szintű közös ünnepség a gyermekcsoportokkal helyi szokás szerint.

3. **Pedagógiai programunk sajátosságát prezentáló** és tehetségfejlesztő nevelési koncepciókat, gyakorlatunkat követő hagyományörző óvodai ünnepek:

3.1 Őszi évszakjáró rendezvények a tagóvodák egyedi arculatának érvényre jutásával

- Őszköszöntő - szüreti multság – székhely óvoda
- Őszi vásár – Hétpettyes Tagóvoda
- Őszi családi délután – Pitypang Tagóvoda
- Márton napi hagyományok

3.2 Tavaszi évszakjáró rendezvények a tagóvodák közötti együttműködéssel, pályázati fenntarthatóság teljesítésével.

- Kör, kör kijátszik? népi játék közös éneklés. Közös program
- Madarak és fák napja környezeti vetélkedő csoportok között. Közös program
- Gyermek héte tagóvoda szinten és tagóvodák között.

4. **Az évszárót a csoportok / nagycsoport kivételével/ vezetővel egyeztető döntés alapján a hétköznaptól eltérő, értékközvetítő élménynyújtással (pl. kirándulás), szülők aktív közreműködésével szervezik.**

- Évszáró /ballagás / - nagycsoport

5. **Zöld jeles napok megünneplése** csoportonként és tagóvodánként a helyi sajátosságokra építve történik.

- Állatok világnapja
- Víz napja
- Föld napja
- Madarak és fák napja

6. **Nemzeti ünnepünk, március 15.** A csoportok a megemlékezést a külső jellegzetességeken túl az ünnep tartalmát az életkori sajátosságok mentén szervezik.

7. **Településünk ünnepei**

- Szőlő és Bor ünnep – nagycsoportosok képviselésével.
- Zsigmond Város nap- nagycsoportosok képviselésével.

8. Csoporton belül közösen megemlékeznek a gyermekek név és születésnapjáról.

A tapasztalatszerző kirándulások, séták, mozi és színházlátogatások, sportnapok szervezése a munkaterv szerint történik.

A tagóvodák eddigi hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az óvodák jó hírvének megőrzése az óvodaközösség minden tagjának joga és kötelessége. A hagyományok ápolásával kapcsolatos teendőket, időpontokat, valamint a felelősöket a nevelőtestület az éves foglalkozási programban határozza meg, amelyek a tagóvodák helyi munkatervében válik konkréttá.

7. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

Az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük és írásban rögzítjük. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk. Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzítjük. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

Fontos tudnunk, hogy az óvodai nevelés folyamatában, egy-egy időszakban személyiségét milyen fejlettségi szint jellemzi, fejlődése milyen ívű, s még milyen fejlődési utat kell megtennie, hogy óvodáskor végére elérje az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Ennek az ismeretében tervezhetjük meg az egyéni fejlesztés pedagógiaiilag optimális, hatékony stratégiáját.

A gyermek fejlődésének nyomon követésére alkalmazható módszerek, eljárások:

Programunkban olyan módszerek, eljárások alkalmazását javasoljuk, amelyek megfelelnek az alábbi tudományosan igazolt megállapításoknak:

- teljesítmény, elért eredmény kiváltotta érzelmek, adják a legtöbb információt a gyermekek aktuális állapotáról,
- a megismerés az egész nevelési folyamat szerves része, a gyermek személyisége csak **tevékenység** közben ismerhető meg,
- A különböző tevékenységek során megjelenő viselkedés fejlődésének pozitív eredményű változását kell szolgálnia.

A gyermeki fejlődés nyomon követésének mérföldkövei

Mérföldkőnek tekintjük azokat a konkrét határidővel, időtartammal megjelölhető pontokat, amikor minden egyes gyermek személyiségfejlődését elemezni, értékelni, dokumentálni kell az intézményünk által meghatározott módon. A mérföldkövek mentén a nevelőtestület elemezni, értékelni, ellenőrizni tudja az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés tervezésének, gyakorlatának tudatosságát az egyes csoportok és gyermekek esetében.

Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés mérföldkövei

- Óvodával való ismerkedés szakasza
- Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése kiscsoportos kortól

- DIFER mérések 4 éves kortól
- Utánkövetés

7.1 Neveltségi szint mérése

A **gyermeki fejlődés nyomon követésének dokumentumai** kiterjednek a gyermek korai fejlődésének megismerésére, aktuális állapotának megfigyelésére, a tapasztalatok rögzítésére és egyéni fejlesztési programjának meghatározására.

Anamnézis: az ismerkedés első eszköze, a gyermek korai fejlődési jellemzőiről információt nyújtó dokumentum,

Nyomon követési napló : valamennyi, a gyermek aktuális fejlettségi állapotát tükröző személyiségjegyekre kiterjedő, a helyi nevelési programmal összhangban álló dokumentum, vezetése folyamatos, félévente minden gyermek lapja áttekintve.

Egyéni fejlesztési terv: egyénre szabott fejlesztés aminek segítségével a hátrányok csökkenthetők

A gyermek fejlődés nyomon követésének további dokumentumai: gyermekrajzok, más gyermekmunkák, fogadóórák, családlátogatások tapasztalatainak dokumentumai. A dokumentumok összessége a gyermek személyi dossziéja.

A gyermek fejlődés nyomon követésének módszerei:

7.1.1 Feltáró módszerek

Megfigyelés: a gyermek fejlettségi szintjének megállapítására szolgáló, legelterjedtebb és legegyszerűbb módszer

Vizsgálat:

vizsgálat során a gyermekeket valamilyen módon megnyilatkoztatjuk.

Módszerei: - beszélgetés, képes interjú, nyitott mese,

Szociometria / a gyermekek társas kapcsolatának, a csoportban kialakult helyének feltérképezése/.

DIFER feltáró módszer

Feldolgozó módszerek: minőségi és mennyiségi elemzés.

7.2 Tudásszint mérése:

Vizsgálóeljárás a gyermek, tanuláshoz szükséges képességeinek, tanulási tevékenységhez való viszony, elemi ismeretek felmérésére, az 5-6 éves gyermekeknél.

Célja

Felmérni a motoros (nagy-, és finom mozgás) és percepciós képességeket, a figyelem, az emlékezet, a szerialitás, a téri tájékozódás szintjét. Saját készítésű vagy standarizált mérőeszközök használatával történik.

Az óvodában sokféle gyermekmunka születik az óvodai élet során, s a gyermekek munkáinak elemzésére nagy gondot fordítunk.

- Pl.: - önkifejező ábrázolás (rajz, festés, mintázás, stb.)
- kézműves technikák, barkácsolás
  - munkajellegű tevékenységek produktumai
  - gyűjtőmunka
  - intellektuális tevékenységekhez kapcsolódó produktumok

A produktumig való eljutás és a végeredmény együtt jelentik az elemzés tárgyát. A folyamatban nemcsak tevékenykednek, hanem elmondják, megfogalmazzák élményeiket, tapasztalataikat, elképzeléseiket. Ezeknek, a megnyilvánulásoknak a komplex elemzésével alkothatunk reális képet egy-egy gyermek személyiségéről.

Az egysíkú, egyoldalú elemzések nem adnak reális gyermekképet. Az ellenőrzés akkor tölti be funkcióját, ha értékelés kíséri. A személyiségfejlődés szempontjából egyaránt meghatározó az értékek kiválasztása, az értékekhez való viszony és az értékelés módja. A kívánatos értékrend kialakulásához elengedhetetlen a felnőttek pozitív értékelési mintáinak követése. A lelki funkciók szabályozó mechanizmusának – az énkép, önkontroll, önszabályozás – fejlődéséhez elengedhetetlen a folyamatos értékelés.

A pedagógiai értékelést a következő írásos dokumentumok tartalmazzák:

- a gyermek személyiségfejlődése - személyiségnapló
- a nevelési folyamat eredményessége - pedagógiai napló

8. Kapcsolatrendszerünk

8.1 Óvoda - család

A pedagógus, a gyermek és a szülő együttműködése

Az óvoda és a család interaktív együttműködése óvodai nevelésünk kapcsolatrendszerében elsődleges és meghatározó. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják mind azokat az együtt nevelési lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. A család és az óvoda kapcsolata semmi mással nem pótolható, pedagógiai hatások forrása. A szülőkkel való kapcsolattartást türelem, tolerancia, titoktartás jellemzi. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez.

Elismerjük a szülők elsődleges szerepét, figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás a

családhoz illesztet megoldásait. Megismerjük a kölcsönös elvárásokat és ezeket figyelembe vesszük. A család erősségeire építünk, segítünk közösen megoldani nevelési problémáikat.

Célunk

Megértsek és megtapasztalják nevelési elveinket, felfogásunkat, és hogy szeretjük gyermekeiket.

Feladataink

- Az óvoda legyen nyitott, hogy a szülők sajátjuknak érezzék.
- Együtműködésünk eredményeként megközelítőleg azonos követelményeket állítsunk a gyermekek elé.
- A szülők ismerjék meg az óvodás korú gyermek életkori sajátosságait, az óvodai nevelésben a gyermekekkel szemben támasztott követelményeket.
- Tanulják meg a szülők tisztelni a gyermekek érzéseit, a világ felé történő nyitását, érezzék meg a nevelésben a távlatok jelentőségét, a nevelés váljon egyre tudatosabbá.
- A szülők és az óvodapedagógusok váljanak egymást segítő, megbecsülő partnerekké annak érdekében, hogy a gyerekek személyiségfejlődése kiegyensúlyozott legyen.
- Ismerjék meg a szülők az óvodai dolgozók lelkiismeretes munkáját, elkötelezettségét, és hogy minden esetben keressük az okát, ha egy gyermek nem szeret óvodába járni.
- Az óvoda minden dolgozója arra törekedjen, hogy a szülők meglegedésére, a családi nevelést kiegészítve gondozza, ápolja, védje, nevelje, fejlessze a gyermeket, és a nevelőmunka színvonala folyamatosan emelkedjen.
- A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat.
- Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban és szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk.
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei között oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és-lehetőség szerint- szakmai kapcsolatot tart fenn.

Az együtműködés formái:

- Családlátogatás
- Anyás ismerkedés az óvodával
- Szülői értekezletek
- Közös kirándulások
- Közös ünnepélyek, ünnepek
- Egyéni esetmegbeszélések
- Természetes élethelyzetek szervezése, lebonyolítása /befőzés, sütés, stb./
- Családok meglátogatása a csoporttal
- Szülők gyermekneveléssel kapcsolatos fóruma
- Délutáni beszélgetések
- Hirdetőtábla - jelzik a soron következő tevékenységeket,
  - gyűjtőmunkát /a témához kapcsolódóan/,
  - napi teendőket,
  - köszönetnyilvánítást

8.2 Óvoda - iskola

A személyiségfejlesztés után követésének szemlélete megkívánja, hogy az óvodai nevelésünk valamennyi színterén kiépítsük kapcsolatainkat. Kiemelve ezek közül a családot ahonnan a gyermek érkezik és él, valamint az iskolát ahová a gyermek az óvodából kerül. Tudatosan

munkálkodunk azon, hogy az átmenet minél zökkenő-mentesebb, eredményesebb legyen. Hagyományteremtő, folyamatos, rendszeres kapcsolatra törekszünk az általános iskolákkal, melynek alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái:

- érzelmi ráhangolás az iskolaváráásra, folyamatos motiváció az óvodai életben.
- kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés.
- érdeklődés egymás nevelési programja iránt.
- szakmai fórumokon, közös rendezvényeken kapcsolódási pontok keresése
- / iskolaérettség- iskolaéretlenség, erdei nevelés stb. /
- konzorciumi partnerség, kapcsolat pályázatok megvalósításában, fenntartásában.
- A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában a nyitottságra és a kezdeményezés felvállalására törekszünk.

8.3 Óvoda - Fenntartó

Kapcsolatunk jellemzője a hivatalos, konstruktív együttműködés, a támogató - segítő jelleg. A fenntartó a Középtávú Oktatási Konceptiójában hangsúlyozza, igényli és elismeri az óvodai nevelés szakmaiságát és hatásrendszerét.

A törvények, rendeletek egyértelműen megfogalmazzák, hogy a Település Önkormányzata – fenntartói minőségében – milyen ellenőrzési, beszámoltatási kötelezettségeket róhat az intézményre. Ezeknek, a kötelezettségeknek az óvoda igyekszik úgy eleget tenni, hogy teljes kép alakuljon ki az óvodai nevelésről, és a nevelés feltételrendszeréről.

A társadalmi környezettel való kapcsolattartás szempontjából meghatározó szerepük van a település hagyományainak, rendezvényeinek, ünnepeinek. Az óvoda része a településnek. Fontos tehát, hogy aktívan bekapcsolódjunk a közéletbe.

Együttműködés formái:

- kölcsönös informálás, egyéni megbeszélések.
- vezetői értekezletek, munkabeszélgetések.
- óvodavezető beszámoltatása.
- a fenntartó belső ellenőrzése a működés javítására.
- képviselő-testületi üléseken a vezető meghívottként részt vesz.

8.4 Óvoda – Egészségügyi szervek

Gyermekorvos, fogorvos, védőnő

A köznevelési törvény és az óvodai alapprogram is megfogalmazza azokat az egészségnevelési feladatokat, melyeket a gyermekorvosnak, védőnőnek és az óvodapedagógusnak kell ellátni. A gyermekorvosi, fogorvosi, és védőnői teendők ellátása speciális szervezési feladatokat igényel, melyeket az óvodapedagógusok közreműködésével tudunk megoldani. Figyelemmel kísérni és ütemezni kell a kötelezően előírt szűrővizsgálatokat, emellett jelezni szükséges az egészségügyi hálózatnak a gyermek testi fejlődési rendellenességeit.

Együttműködés formái:

- gyermekorvosi, fogorvosi szűrővizsgálatok.
- preventív fogápolási módok bemutatása, gyakorlása / fogorvos /.
- tanköteles gyermekek iskola alkalmassági vizsgálata gyermekorvos.
- hallás, látás vizsgálat, növekedési, fejlődési mutatók egyeztetése védőnővel.

- tájékoztató előadások szervezése a szülők részére.

8.5 Óvoda - Gyermekjóléti és Családsegítő Központ

Kisgyermeknek a családi körülményei és szociális helyzete miatt bizonyos esetekben hatékony segítséget csak a megfelelő szakemberekkel együtt tudunk nyújtani. A gyermekvédelmi feladatok komplex értelmezésében és megvalósításában, esélyegyenlőség javítása érdekében fontos szerep jut a városunkban működő Gyermekjóléti és Családsegítő Központnak. A fenntartó segítségével együtt kell elérni, hogy a gyermekvédelmi rendszerben érintett szakemberek konstruktívabb munkája érvényesüljön.

Együtműködés formái:

- a jelzőrendszer folyamatos működtetése.
- kölcsönös tájékoztatás, szakmai konzultáció.
- egyedi esetmegbeszélések, segítségi módok.
- környezettanulmány készítés.
- gyermekvédelmi felelősök kapcsolattartása.

8.6 Óvoda - Pedagógiai Szakszolgálat

Tanulási képességeket vizsgáló rehabilitációs bizottság (járási és megyei)

A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel és magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek szűrő vizsgálatának, rehabilitációs foglalkoztatásának megvalósítása a nevelési tanácsadóval, a bizottsággal, fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus, gyógy-testnevelő, gyógypedagógiai szakemberekkel együttműködve egyre tudatosabb felkészülést igényel. A hátrányok korrekciója összehangoltabb fejlesztést követel. Szükség szerint a speciális szakemberek foglalkoztatása, az óvodapedagógusok ez irányú továbbképzése jelent megoldást a felmerülő problémák kezelésére.

Együtműködés formái:

- szűrő és kontroll vizsgálatok megszervezése.
- rehabilitációs célú foglalkoztatás megvalósítása.
- pedagógiai jellemzések, szakvélemények, szakmai megbeszélések.
- iskolaérettség, iskola éretlenség megállapításának egyeztetése.
- szülői fórumok közös szervezése.

8.7 Óvoda - Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet

Szakmai fejlődésünkben a legnagyobb segítséget a Nógrád Megyei Pedagógiai Intézettel való kapcsolattartás jelenti. Közreműködésükkel elérhetjük, hogy a publikációk szorgalmazásával a jól bevált gyakorlatok terjesztése a térségben gyakorlattá váljon, óvodánk a pásztói kistérség szellemi központjává fejlődjön. Kapcsolat felvétel országos hatókörű szakmai szolgáltatóval.

Együtműködés formái:

- kölcsönös tájékoztatás, műhelymunkák aktív részese.
- továbbképzések, szakképzések igénybevétele.
- szaktanácsadók, szakértők szakmai munkájának felkérése.
- szakmai információk, segédanyagok megjelentetése.
- innovációs törekvések segítségének igénybe vétele.

8.8 Óvoda - Közművelődési intézmények

A közművelődési intézményekkel történő kapcsolattartás során a gyermekek spontán módon jutnak olyan tapasztalatokhoz, amelyek a művészetek nyelvén szólítják meg őket, felébresztik alkotó fantáziájukat, az értéket közvetítik feléjük.

A történelmi múltat idéző városközpontunk sajátos emóciókeltő és értékközvetítő világa hat a környezettudatos magatartás formálására, az esztétikai fogékonyságra, a kreatív személyiségjegyek kifejlődésére. EUS pályázatok megvalósítása és fenntartása kapcsán a Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központtal szoros együttműködés ápolása.

Lehetőségeink:

- Helytörténeti Múzeum, Oskolamester Háza, Cisztercita Kolostor, Gótikus templom, szabadtéri szobrok, romkert.
- Művelődési Központ: bábszínház, játszóház, kiállítások, tehetséggondozó programok.
- Városi könyvtár: könyvkiadás, mesedélutánok, gyermekvetélkedők
- Rajeczky Benjamin Zeneiskola: élőzenei élmény, hangszeres előadások
- konzorciumi partnerség, kapcsolat pályázatok megvalósításában

8.9 Óvoda – szakmai és civil szervezetek

Az óvodai nevelésben a gyakorlati törekvések és fejlesztési elképzelések megvalósítása érdekében kapcsolatot tartunk és kezdeményezünk intézményekkel, civil szervezetekkel.

- Kistérségi Tehetségpont Pásztó néven óvodánk regisztrált tehetségpontként működik: kapcsolat megyei tehetségpontokkal, kapcsolat felvétel óvodai tehetségpontokkal.
- Zöld Óvoda címmel rendelkezik mind a három óvodánk: kapcsolat felvétel megyei zöld óvodával, intenzív kapcsolat a Zöldliget Óvodával, Budapest.
- ZOHE – Zöld Óvodák Hálózatának Egyesületének alapító tagjai vagyunk.
- Városunkban működő környezetvédelmi csoportokkal, Szabadidő Egyesületekkel /Pásztó, Hasznos/, intézmények alapítványaival nevelő munkánkat segítő szakmai jellegű kapcsolatok működtetése.
- Tehetséges Pásztói Gyermekekért Alapítvány, Lépésről-lépésre a Gyermekekért Alapítvány pályázati együttműködés és fenntartás folytatása, tehetséggondozó programok szervezése.
- Tehetségszorgató Tanácsok kapcsolatának keresése.
- Óvodáinkat támogató alapítványok: Százszorszép Óvodásokért Alapítvány
Múzeum- Téri Óvodáért Alapítvány
Hasznosi Óvodásokért Alapítvány

9. Érvényességi rendelkezések

Jelen Nevelési program érvényességi ideje:

A nevelési program felülvizsgálata 2019. évben megtörtént és az eredmények alapján a nevelőtestület néhány változtatást eszközölt. Újabb felülvizsgálat 2024.

- 2013. szeptember 1. napjától lép hatályba és a felülvizsgálat időpontjáig szól.
- A Nevelési program tervezett felülvizsgálatának dátuma: 2018.

A Nevelési program értékelése, felülvizsgálata:

- A Program alapján lebontott célok, feladatok felülvizsgálata, a végrehajtás ellenőrzése a Minőségirányítási Programban meghatározott rend szerint történik.

A Nevelési program módosítására akkor kerül sor:

- Amikor a jogszabály módosítás előírja.
- Amennyiben a Program megvalósulásának értékelése alkalmával nyert eredmény szükségessé teszi.
- Amennyiben a nevelőtestület egyharmada kéri.
- Ha a nevelőtestület – a fenntartó jóváhagyásával – új szakmai program vállalásáról dönt.
- Amennyiben a fenntartó elrendeli.

A Nevelési Program nyilvánossága:

- A Nevelési program megtalálható a vezetői irodában, a tagóvoda nevelői szobájában és az önkormányzatnál.
- Az óvoda Honlapján
- A dokumentumhoz való hozzáférés lehetőségét az SZMSZ szabályozza.

A Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programját jóváhagyta az óvodavezető.

Pásztó, 2019. 11. 15.

.....

Nagy Józsefné
sk. óvodavezető

10. Legitimációs záradék

1. Véleményét nyilvánította Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde Szülői Munkaközössége nevében:
Pásztó, 2019.11.15.

.....
Sisákné Pete Mónika sk.
SZMK Elnök

2. Elfogadta Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde nevelő testülete
Pásztó, 2019. 11. 30.
3. Pásztó Város Önkormányzat Képviselő-testületétől átruházott hatáskörben az Intézményirányítási és Szociális Bizottság 147/2013./XII.19./számú határozatával azon rendelkezéseivel, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, egyetért.
Pásztó,
Hivatalosan megkapta a jóváhagyás után Pásztó Város Polgármestere
4. Tájékoztatásul megkapja a jóváhagyás után:

Pásztó Városi Óvoda és Bölcsőde Szülői Testülete